

GAZDASÁGI LAPOK

21. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1911. Május 21.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár
GARVENSWERKE

Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsquai Nr. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI

BUDAPEST
V., BÁTHORY-U. 6.
TELEFON 32-58
HAZAI IPAR

GYÁR
LAJTA-SZENT-MIKLÓS
SOPRONMEGYE
HAZAI IPAR

VIZMENTES PONYVÁK

KAZALOK, CSÉPLŐGÉPEK ÉS MOZDONYOK BETAKARÁSÁHOZ STB.
NYERS PONYVÁK || GABONAZSÁKOK
REPCZE BEHORDÁSHOZ || JUTA ÉS LEN
SÁTRAK, VEDREK, TÖMLŐK, KÖPENYEK, LÓTAKARÓK
.. LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS ..
MINTÁK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Őszi trágyázás!
Valódi Thomas-Markus védjegyü

THOMASSALAK

Valódi csak, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta. Minden zsák tartalomjellel van ellátva.
ÓVAKODJUNK A HAMISÍTÁSOKTÓL!

Kalmár Vilmos
a Thomasphosphatfabriken, Berlin,
vezérképviselője
Budapest,
VI., Andrásy-ut 49.

Eladó 1000 holdon felüli gyönyörű, sárosmegyei
BIRTOK.

Bővebb felvilágosítást ad:

Röjtöki Bauer Antal
földbirtokközvetítő irodája
Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám.
Telefon 166-66.

Homokértékesítés.

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:
F. 3. Formák és származék csömösölt betonárak előállításához,
F. A. 1. Kézi üzemi berendezett betontégla- és alagesőgyártás,
Cs. G. 4. Kézi üzemi berendezett cementeserépgyártás,
B. B. 1. Az üregek építőkövek (betonblokkok) gyártása,
C. S. 1. A cement- és mozaiklapok gyártása
czimü árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzembem mintatelepünkön összes cementipari homokértékesítő gépeinket.
Szántó és Beck mérnök, cementipari gépek gyártása
Budapest, IX., Viola-utca 7. sz.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 68.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatosak:
Locomoblok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóhercséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kévekötő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukoricza-morzsolók, szécakavatók, répvágók, darálók, őrőlmalmok, egytemes szécélek, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

A kész szőlővédelmi porok között legrégebbek és ma is legáltalánosabban elvannak terjedve a **Dr. Aschenbrandt** porok. És pedig a

BORDÓI POR

a levelek és vesszők peronosporája és a

RÉZKÉNPOR

a fűtperonospora és lisztharmat ellen.

Ezen utóbbi szer segítségével a múlt évben sikerült sok ezer hold szőlő termését teljesen megmenteni.

A bordói por ára kg.-kint 50 kg.-os zsákokban ... 64 fillér,
kisebb zsákokban ... 68 fillér.
A rézkénpor ára kg.-kint 50 kg.-os zsákokban ... 44 fillér,
kisebb zsákokban ... 48 fillér.

Vezérképviselőt:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A több mint 25 év óta fennálló csakis gőzekéket gyártó HEUCKE A. hausneindorfi gőzekegyár tulhevitett (forrógőz) rendszerű gőzeke-készleteit szállítja a magyarországi vezérképviselőt:
Komáromvidéki Takarékpénztár r.-t. Komáromban.
NAGYON takarékos szén- és vízfogyasztás. Rendkívüli MUNKAERŐ.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Intéző,

gyakorlati gazdatiszti vizsgát tett, földmivesiskolát kitűnően végzett, 40 éves, ref. vallású, családos, 22 évi gyakorlati alapos szakismeretke, jártas a gazdálkodás minden ágazataiban, tejgazdaság, hizlalás, szőlőművelés és könyvvezetésben, birtok bérbeadása folytán november elsőre szakképzettégének megfelelő állást keres. Szíves megkeresések Bertalan József Sár-mellék, Zala megye, címre kéretnek.

Földmivesiskolát

végzett róm. kath. vall., nőtlen, 26 éves, némi gyakorlattal; katonaságnál kórházfelügyelő altisztként szolgált. Gazdaságban megfelelő állást keres mielőbbi belépésre. Gábor István, Tiszavárkony.

Földmivesiskolát

végzett, gör. kath. vall., 20 éves nőtlen egyén azonnali belépéssel keres gazdaságban irnoki, gyakornoki, kulcsári vagy ennek megfelelő állást. Cím: Oláh Péter, Makó, Báró Erdély-u. 1692. sz.

Földmivesiskolát

végzett, r. kath. vall., nőtlen, 26 éves egyén, egyévi gyakorlattal, állást keres bármikori belépéssel, hazai nyelveken beszél. Veszelyovszky János, Nagylak, Csánád megye.

Földmivesiskolát

kitűnő sikerrel végzett, szerényigényű, nőtlen, egy évi gyakorlattal bíró egyén, irnoki, gyakornoki, vagy kulcsári állást keres azonnali belépésre. Cím: István János, Battonya, III. ker., Kunágotai-u.

Gazdatiszti

vagy egy oly nagyobb uradalomnál segédtszti állást keresek 27 éves, izr., nőtlen gazdász, hol 8 évi gyakorlatom és lankadatlan szorgalommal párosult megbízhatóságom teljesen érvényesülne. A földművelés, állattenyésztés, növénytermelés és tejgazdaságban teljes jártasságom van. Szíves megkeresést "Postafiók 55" szám alá Nagykanizsára kérek.

30 éves

ref. vallású, egészséges, szorgalmas gazda, ki „jeles” eredményel végezte a földmives iskolát, 3 évi szolgálati gyakorlata van nagyobb gazdaságban, szerény feltételek mellett állást keres azonnali belépésre, mint ispán, kisebb birtokra mint önálló gazdaság vezető is menne. Szíves megkereséseket kér. Haradtó, u. p. Erdő-Szent-György, M. Tordam. Csámbár Mihály, g. ispán.

Keresek mint közvetlen vevő egy nagyobb birtokot, törleszhetek azonnal 350.000 koronát. Feltételek: jó jövedelmezőség és fekvés, megfelel berendezéssel. Kimerítő ajánlatok közvetlenül az eladótól kéretnek. Május havában öbajtja a vevő a birtokot megtekinteni. Ajánlatok „F. H. 3310” jellege alatt Haasenstein & Vogler céghez, Berlin W. 8. címre kéretnek.

VIZELLÁTÓ TELEPEK, SZIVATTYUK

minden formában a legjobb szerkezettel, automatikus marhahajtó telepeket gazdaságok, uradalmak stb. részére épít mint különlegességeket **Anton Kunz** es. és kir. udvari szállító **Mährisch-Weiskirchen**, Morvaország. Kitűnő referenciák, terület-megtekintés a legolcsóbb áron. Ajánlatok és díjszabások ingyen.

Betöltendő állások.

Gazdasági állások.

Valamennyi betöltendő állás teljes címeivel olvasható a 10-ik évlolyamban álló Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. Budapest, Üllői-ut 55. szám.

Keresteknek

intéző, több gazdatiszti, segédtsztek, magtárosok, kulcsárok, irnokok, gazdák, tehenészek, gyakornokok és többféle gazdasági személyzet. Bővebb lvs ható az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Üllői-ut 55. szám.

Tju szobi Luczenbacher Pál kismuzslai — posta Kőbölkut (Esztergom m.)

— 1400 holdas, belterjesen vezetett gazdaságban azonnali belépésre 30 év körüli gazd. tanintézetet végzett segédtszti felvéte ik. Tejgazdaság, sertés-tenyésztés, hizlalás, kereskedelmi növények termelése, szőlőgazdaság, malomüzem, szeszgyár, villanyberendezés, gézeke-művelés van a gazdaságban. Fizetés ca. 2000.— korona. Ajánlatok a feletti címre kéretnek.

Nagyméltóságú

gróf Karátsyoni Jenő ur bánlaci hitbizományi uradalom bánlaci mezőgazdasági szeszgyárában betöltendő 1911. évi auzustus havától egy szeszfőzői állás, melyre ezennel pályázat hirdetnek. Többi gyakorlatokban jártas és a szeszgyár önálló vezetőse képes, józanéletű pályázók küldjék körvényüket az **Ur adalmi Tisztartóság** címére **Bánlakra**.

3 erdőőr

nyerhet alkalmazást azonnal. Ajánlatok vissza nem küldendő bizonyítványmásolatokkal, igények megjelölésével „Bulcsi uradalom”, posta Birkis, küldendő. Román nyelv tudása előny.

Azonnali belépésre

kerestetik nőtlen segédtszti. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal melyek vissza nem küldetnek, Kengyeli gazdaság, Pta-Kengyel címre küldendők.

Pályázat.

Gróf Lónyai Elemér és ő kir. fensége Stefánia belga királyi hercegnő, gróf Lónyai Elemérnő oroszvári uradalmában junius elsejére gazdasági segédtszti felvétetik. A magyar és német nyelvek egy szobán, mint irásban való perfekt bírása megkívántatik. Fizetés 1200 (ezerkettőszáz) korona készpénz, lakás, fűtés és világítás Sajátkezüleg irt folyamodványok bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, Uradalmi igazgatóság Oroszvár, Maros m. címre intézendők.

Szőlő-kötözőfonál

jobb és olcsóbb mint a raffia,

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjutá-

nyosabban a

FISCHER-féle

zsák- és ponyva-gyárban,

BUDAPEST, V., Nádor-utca 31—33. sz.

szerezhető be. A Fischer-féle

szab. impregnált szavatolt tiszta

lenből készült vízhatlan ponyvák

nagy strapa mellett is eltartanak

10—12 évig. A 28 év óta fennálló

Fischer-féle zsák- és ponyva-

gyár az ország legjelentékenyebb

uradalmainak szállítója. Pontos,

szolid kiszolgálás. **Ponyvaköl-**

csönzö-intézet. — Manilla-

zsinegek, kévekötelek, lópokrö-

czok. Tessék ajánlatot kérni.

Méhkasokat

(gyékényből) szállítok da-

rabonként 1 koronáért. Át-

meneti kasok drbja 2.40 K.

Matuska István, Nagykároly.

Háromszor lett olcsóbb a sóborszesz az

ILIOL

sóborszesz PASZTILLÁK által.

Darabja 12 fillér.

BIZONYÍTVÁNY.

A f. hó 18-ikán átadott „ILIOL” sóborszesz pasztilla a mentholos sóborszeszek rendes alkotászeiből áll és semmiféle mást — esetleg az egészségre ártalmas alkotászekeket — nem tartalmaz. Ezen pasztillával ca. másfél-két deciliter jó minőségű sóborszesz állítható elő.

SPIEGL BÉLA s. k.

hites törvénytészi vegyész.

Az **ILIOL** sóborszesz pasztillák feleslegessé tették a drága és törékeny üvegeket.

Az **ILIOL** sóborszesz pasztillák jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a készen vett sóborszesz s ezáltal hatásuk utolérhetetlenül gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILIOL** sóborszesz pasztillák ára darabonként 12 fill.

hozzáadandó 1 deci tiszta spirítusz 20 „

1/2 deci víz

Eredmény: 1 1/2 deci kitűnő sóborszesz

összköltség 32 fillér, ellenben ugyan-

ezen mennyiség ára üvegekben eddig

volt (egy 44 filléres üvegnek tartalma

csak 1 1/2 deci), tehát 3-szor annyi á 44 fill.,

összesen 1 K 32 fill., tehát a megtaka-

ritás 1 pasztillánál már 1 korona.

Kapható mindenütt. Nagyban eladás: Török József gyógyszerész, Stessel Nándor

es Fia és Thalmayer és Seitz cégeknél Buda-

pesten. — Minden egyes pasztillához

használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által elvégezhető.

ILIOL vegyészeti laboratorium Budapest, IX., Páva-u. 10. Telefon 52—09.

Keltetőtojások

tavaszi szállítására előjegyezhető **REITTER OSZKAR** főkapitánynál Nagybecskerekben.

Angliából hozatott faj-tiszta telivér elsőrendű

Fehér Orpington

Fehér Wyandotte (amerikai

kitűnő téli tojó)

Sárga Orpington

Oriás pekingsi kacsa

tojások darabja 60 fillér. Törés és rázásmentes, teljesen biztos csomagolás faldobokban ingyen.

Kitüntetések: Arad, Budapest I., Buda-

pest II., Belgrád, Berlin, Lovrin, Lu-

gos, Nagybecskerek, Nagyvárad, Po-

zsony, Pécs, Pancsova, Szófia, Szatmár,

Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém,

Wien, Zenta. **Hazai és külföldi leg-**

nagyobb és legelső kitüntetések. **Alami**

nagy aranyérem. Őszi szállításra elő-

jegyezhető elsőrendű óriás angol emdoni

libákra darabja 25 korona.

WOHANKA FÉLE NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSÉGEK. NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér ÓRÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT. NINCS ROBBANÓ-és TŰZ-VESZÉLY! -MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKŰL. WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRUT 76.

HONI GYÁRTMÁNY!

PUMP REPARATOR

A szakértő gazdaközönség főelőzője.

SURÁNY VIKTOR okl. gépészmérnök tejgazdasági gépek és eszközök gyártása, BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 12. szám. **KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET!**

A fő- és székelyországi legkényelmesebben berendezett szállók, legkényelmesebb étkezéskorral.

Pannonia Szállóda

BUDAPEST,

VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

NÁD

tetőfedésre és szövésre

alkalmas, kapható a

székelyhidi uradalomnál.

Ára 22 fillér kévéenként,

Székelyhid vasuti állomá-

son waggonba rakva, vevő

által beszerzendő 8×12 m.

ponyvával letakarva. Egy

waggonba kbl. 1000 kéve

berakható. A kéve kbl.

3—4 m. hosszú és sukos

átmérőjű. Ára előre ki-

fizetendő, utánvétellel nem

szállítunk.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

<p>ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:</p> <p>Egész évre . . . . . 16 kor.</p> <p>Fél évre . . . . . 8 .</p> <p>Negyed évre. . . . . 4 .</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.</p> <p>Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.</p> <p>A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.</p>	<p>HIRDETÉSEKET</p> <p>a lap kiadóhivatala veszi fel.</p> <p>Árjegyzék ingyen és bérmentve.</p> <p>Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.</p>
--	--	---

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — n.	357
Gazdasági levél. — Szász Ferencz	358
Tárhoza. — Mozgóképek a gazdanapokról. — Buzzi Géza Félix	358
Vasút mentén. — Ifj. Rösztler Károly	359
Gazdasági tanulmányok. — Stegmüller Mária	360
Befolyással van-e a kas vagy kaptár alakja és nagysága a méhészet sikerére? — Balogh Bálint	361
Könyvismertetés	361
Kérdések és feleletek	362
Kérdések: Tenyészbikák jármozása. Olvasó. — Szőlőpermetezés. F. F. — Igaz-e, hogy ha sok virág van az akácson, jó lesz a babtermés? F. M. — Tűzkár elleni védekezés. Gazda	
Feleletek: Kifizeti-e magát a csibehur s vajjon nincs-e ennél jobban fizető takarmánynövénye a homoknak? Takács Zsigmond. — A métfák nyese. — n. — Lyceum kipusztítása. — n. — Szőlő szénkénegezése miibe kerül. Sz. — A nyulzapuka átvételének megtagadása a bérleten. Káldy Sziros János. — Jogorvoslatot tévesnek vélt ítélet ellen hol szerezhetünk kényesrepreési ügyben? Káldy Sziros János	
Hírek	363
Aprók	364

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — A termés-jelentés. — A buzaárak és a házasságok. — Amerikai zsirinvázió. — Gépkiallítás. — A műtrágyakartell árai. — A hazai méhészet. — Cserebogár-irtás.)

Az időjárás jobbra fordult, kellemes májusi melegben van részünk s azon remény dagasztja kebleinket, hogy immár a sok eső miatt panaszra fakadt ajkak is elnémulnak, mert a prognózis azt mondja: állandó meleg idő várható, néhol kisebb csapadékkal és helyenkint zivatarokkal. A mint a gabonatózsdái jelentésünkben látható — ha azt a kéthetivel összehasonlítjuk — a börze fel is használta a terményekre kedvező időjárást az árak lenyomására, no de emiatt nem fáj a gazdák feje, mert hisz nekik már nincs eladó portékájuk, legfeljebb azok vakarják fülük tövét, kik már most áruba bocsájtják reménybeli termésüket. Ezeket nem sajnáljuk, úgy kell nekik, miért nyújtózkodnak messzebbre, mint a takarójuk ér? Ezek a jó urak azt hiszik, miszerint a tőzsde reformálása által az ő sorsuk is jobbra fordul, pedig hát szerintünk hiu képződés az egész, mert csinálnak majd egy új törvényt, hogy a kecske is jóllakjék és a káposzta is megmaradjon, mondván a jámbor gazdának: „nesze semmi, fogd meg jól”. Ujabban azonban ismét emelkedő az irányzat.

Budapesti magyar hizó marhaár 86—100, tarka 90—108, bika 96—98, növendék 74—89 kor. Bécsi hizó marhaár 94—104, tarka 108—116, bika 78—104, bivaly 56—72 kor. Kölni élősúly koronákban 50 kg.-onként ökör 61—63, tehén 52—55, borju 67—71. Frankfurti élősúly koronákban 50 kg.-onként ökör 58—63, tehén 51—54, borju 59—65. Müncheneri ökör bajor 58, magyar 67, tehén 53, bika 54, borju 76 korona.

A m. kir. földmívelésügyi miniszterhez f. hó 9-iki kelettel beérkezett termésjelentések rövid kivonata a következő: A buzavetésekre a több csapadék jótékony behatással volt s az kellőleg elbokrosodván, határozottan jobb képet mutat, mint eddig. Azonban a rozs ritka maradt, nem bokrosodván el annak idején, sőt néhol még a kőd is ártalmára volt e kenyérgabonának, Ausztriában pedig a rozs legnagyobb része teljesen tönkrement. Az árpa javult, de sok helyen ritka, gazos és kivált a kései nem sokat ígér. Zemplén és Beregben drótféreg károsítja az árpákat. Ugyanezeket mondhatni a zabról, de általában ez jobb mint az árpa. Repceze elég jól áll. Kukoriczavetés befejeződött, így a burgonyaültetés is.

Jégverés Tolna, Zala, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Bihar, Hajdu, Szabolcs és Hunyad megyékben, Duna-Tisza jobbpartján és Tisza-Maros szögén okozott kisebb-nagyobb károkat. Dunántúli felhőszakadásról már megemlékeztünk. Szőlő mindeütt jól mutatkozik, de ajánljuk is gazdátársainknak a permetezést, mert különben a peronospora ismétli múlt évi romboló hatását. Gyümölcs is mutatkozik bőven s ott, a hol a fagy nem tette tönkre a barackvirágokat, még őszi- és kajszinbarack is lesz; különösen a cseresnyefák gyönyörűen virágoztak, csak azután valami kései fagy ne semmisítse meg a várva-várt jó gyümölcshözvetet. A fagyoszenetek unberufen jól viselték magukat, de még hátra van Orbán; s tekintettel arra, hogy jobb félni mint megijedni, tartsuk készenlétben a füstölőszereket úgy a szőlőkben, mint a gyümölcsösben. Jól mondja a német: „Elővigyázat a bölcsesség anyja”. (Hát az apja kicsoda? kérdi a szedőgyerek.)

A „Molnár Lapja” révén érdekes statisztikai adatoknak jutunk birtokába, melyek a buzaárak és a házasságokat hozzák kapcsolatba. Régi tanulmányok alapján konstatalható, hogy a buza alacsony ára a házasságok számát előmozdítja, különösen Franciaországban feltűnő ez. De nincs szabály kivétel nélkül, mert 1823-ban a buza ára és a házasságok száma együtt emelkedett. 1855—56-ban szinte így volt s aztán stagnált. 1870-től váltakozik a dolog s hol együtt emelkedik mindkettő, hol nem, de ebben a háborúnak is része volt. Az 1876—1900. években a két jelenség egymást annyiszor váltja fel, hogy teljesen függetlennek tekinthetők egymástól. Összefoglalásként meg kell állapítanunk, hogy 1860 előtt úgy Franciaországban mint Angliában is az egymáshatás nagyon érzékeny és negatív. Ellenben 1870-től Angliában az egymáshatás pozitív, de Franciaországban nem állapítható meg semmiféle kapcsolat a két görbe változásai között.

Mi lehet egy ilyen változás oka? Minthogy a buzavásárlás — mondja az előbb említett statisztikus — a munkásosztály legjelentősebb kiadásainak ára, igen fontos befolyással van rá; ilyképen, mikor a buzaár emelkedett, a házasságok száma süllyedt. Amde jelenleg a buza ára nem igen magas és a munkabérek magasak, a kenyér ára csak a munkásosztály egy kicsiny részét befolyásolja; ezenkívül az ország általános jóléte, a melyet a külkereskedelem hatékonyan befolyásol, az a mely a házasságok számát emeli.

Szóval, ha van miből élni, szaporodik a házasságok száma s ha nincs mit aprítani a tejbe, akkor fog az összekelések mennyisége.

Hát már megint van amerikai invázió. Még az argentinai hustól sem tudunk megszabadulni s máris az amerikai zsiradékok ütötték fel tanyájukat hazánkban. Nagy mennyiségben érkezik hozzánk Amerikából és más idegen országokból a különféle minőségű zsiradékok; van ezek között háj és szalonnazsir, de van bélzsir és faggyu s más keverék is; mindezeknél fogva nem lehet kizártnak tekinteni azt, hogy olykor az egészségre éppen nem hasznos minőségű kotyvalék is árusítatik a hangzatos amerikai czéger alatt. Melegen ajánljuk ezeket a földmívelésügyi miniszter figyelmébe, hogy a mezőgazdasági termékek hamisításának megakadályozásáról szóló törvényt ezen betolakodó ipari produktum ellen is a lehető legnagyobb szigorral hajtassa végre. Mikor a kesergések mélabus hangján nyögdiésnek arról, hogy mily óriási drágasággal van a fogyasztóközönség sújtva, sőt verve, akkor az tárt karokkal ragad meg minden alkalmat az olcsóbb portéka beszerzésére, nem nézve az élelmiszer eredetét, nem tekintve annak kvalitását, nem gondolva arra, hogy a jobb minőségűből kevesebb is elég ugyanoly eredmény elérésére és hogy voltaképpen a jó sertészsir még a mai árak mellett is a legolcsóbb zsiradéka a magyar konyhának. Nem gondolják meg, miszerint az ősidőtől fogva disznózsírral sütő-főző magyar konyhatermékek fogyasztásával generációk alatt kifejlődött különleges szervezettek, ha egyszerre az izetlen kokuszzsir vagy rosszízű, más tulajdonságokkal bíró amerikai s egyéb zsiradékokkal szaturált ételek élvezete fogytán majd éppen úgy el fognak szaporodni a cukorbetegség a tősgyökeres magyar családokban, miként a baj legnevesebb gyógyítója hazánkban Menyhért Vilmos dr. sajtó alatt levő művében oly gyönyörűen levonta ama következtetést, hogy a Mózes egészségügyi törvényeit ezideig szigoruan betartó zsidóknak modern gondolkodásu ivadékai szakítva a régi hagyományokkal esznek mindent derüre-borura, de az évezredes életmód által alkotott szervezet ezen ugrásszerű változást nem képes baj nélkül kiállani s előáll a szervezet reakciója, a cukorbetegség tünete. Azt hisszük Menyhért dr. igazat ad nekünk, midőn a méltán „jött-ment“-nek ne-

PONYVA, ZSÁK, GÉPSZIJ

stb. |szükségletünk beszerzése előtt

kérjünk mintát és árajánlatot a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.,

mert csak így győződhetünk meg az áru kiváló jó minőségéről és előnyös áráról.

vezett zsiradékok élvezetétől, mint a cukorbetegségek előidézőjétől óva intjük a magyar közönséget. Gazdasági oldala pedig e dolognak az, hogy a sertézsír ára apadni fog, sőt esetleg még megérhetjük azt is, miszerint eladatlanul fognak szalonnáink várakozni egy jobb jövő hajnalára, akkor pedig a sertéstenyésztésnek befellegzett. Ha az osztrák szomszéd ipartermékeinek megvédésére vámmal tudja körülbástyázni magát, tudjuk mi is magas behozatali vámmal megóvni gazdaságunkat amerikai s egyéb gazdasági termék behozatala ellen.

Tisztelt miniszter ur, mikor lesz szerencsénk már az ígért új élelmiszerhamisítás elleni törvényhez? És jó lesz ezen dolgokra figyelemmel lenni a legközelebb lejáró vámszerződés megkötésénél, különösen Amerikával szemben.

Rubinek ur, szólunk az urhoz, tessék sikra szállni ezen zsiradékok inváziója ellen, ez is a vámpolitikához tartozik.

A városligeti Iparcsarnokban megnyitott a nemzetközi vasipar és gépkészítés s betölti annyira terméit, hogy az állandó butorkészítés egy részét is kitesékelték megszokott helyéről. Nekünk gazdáknak hasznos gépek és eszközökben ugyan nincs hiánya a tárlaton s nem egy érdekes eke, borona és répa szecska stb. vágómasina és cséplőgép látható, azonban kis számban vannak a gazdasági dolgok képviselve és leginkább az ipar szolgálatára álló szerszámok dominálják a helyzetet. Automobil is több lehetne, tekintve ezen közlekedési eszköz felkapottságát, különben agrárius szempontból az a jó, hogy nincs sok. Háztartási eszközök és gépekben elég nagy a választék s háziasszonyaink szükségleteiket bőségesen fedezhetik. Nem érzünk magunkban hivatást e szakszerű kiállítás felett érdemleges bírálatot mondani, hisz ez nem is a gazda, hanem az iparos és gyáros kötelessége, mi csak mint laikusok nyilváníthatjuk a látottak feletti tetszésünket, mert szemünknek jól esett a csinosan rendezett tárlat. Azonban az étkezőről mindezeknek éppen ellenkezőjét konstatáltuk szomorú tapasztalataink alapján. Hogy pedig még a szakírók egyesületének tagjai sem kaptak szabadjegyet s a megnyitásra meghívót, az éppen nem válik a rendezőség dicséretére.

Örömmel vesszük ama hírt, hogy egy francia pénzesoport Pozsonyban műtrágyagyárat óhajt létesíteni, mert a kartellban levő gyárak már

tulságosan uralják a helyzetet. Termékeiket, mint valami egyedárus, horribilis áron bocsájtják a gazdaközönség rendelkezésére s ez a szegény jámbor fejestében fejet hajt a kartellirozott műtrágyaárak előtt. Most azzal óhajtják kontrakarrizálni a külföldi mozgalmat, hogy 5 évre kívánják szerződéseket kötni a gazdákkal. Az eddigi 49 fillérnyit felváltja a 47, sőt 46 filléres ár. Legujabban az Agrár- és Járadékbank 4000 kocsirakomány üzemképességű szuperfoszfátgyárat szándékozik berendezni Aradon vagy Temesvárott.

A méhészet terén Magyarország vezet, kitűnik már ez abból is, hogy maholnap alig lesz vasuti őrház, melynek tőszomszédságában ne állana egy kisebb vagy nagyobb méhes, különösen az ákácza virágzása idejében, mely innen onnan már megindult, gyűjtenek szorgalmasan méheink. A méhkasok iránti szimpatianak kifolyása talán az is, hogy a hölgyközönség egy jó nagy része kasalaku kalapokat hord, különben dicséretreméltó, hogy a czirokszakálból készült diszek tűndökölnek nem egy női kalapon.

Minden 3-mal maradék nélkül osztható számú évben a cserebogarak hazánk nagy részében óriási mérvben pusztítanak fát, bokrot, cserjét és egyéb növényeket és azért nagyon is indokolt s dicséretre méltó Abauj-Torna megye eljárása, mely szabályrendeletet adott ki s ennek alapján kötelezővé tette a bogár irtását. Az eredmény nem maradt el, eddig 1200 q cserebogarat váltottak be s tudva, hogy 1 kg.-ban 1200 darab cserebogár van, 144 millió a kiirtott pusztító száma. Csak az a kár, hogy az összegyűjtött s leforrázott cserebogarakat egyszerűen elásták, holott azok elraktározva igen jó baromfiélelő képeznének, pláne ha szénkénnel ölnék meg őket. Ezen anyag elpárolgása után visszamarad a cserebogár, mely szárítva téli időben kitűnően emelné a tyukok tojóképeségét. Tudomásunk szerint Jablonovsky a rovartani állomás vezetője helyszínen volt a cserebogárkérdés tanulmányozása végett s reméljük, hogy Abauj-Torna megye példájára mihamar egy miniszteri rendelet fogja a cserebogarak s ezek pondrójának (a pajor vagy pajodnak) kötelező irtását elrendelni. Csak ne maradjon ez is irott malaszt, mint oly sok jó más intézkedés.

Gazdasági levél.

Pusztakamarás, 1911. május 14.

Isten kegyelméből az idén — dacára a nagy jósolgatásnak — jól viselték magukat Pongrácz, Szervác és Bonifác ő szentségeik, már csak Orbán a kritikus nap s ha az is elmulik szerencsésen, két pohár bort iszik a szász ember naponta, mert akkor már van reménye a szüretre. No hát arra lehet is, erre mifelénk, mert ha így marad, a hogy most áll a szőlő, hát ugyancsak jó és bőséges lesz, de hát ez most még reménységnek is korai, mert ezer csapás érheti még. Különben most van befejezőben az ugarkapálás s aztán jön még virágzás előtt az első permetezés. Bocsánatot kérek, hogy a szőlőkkel hozakodtam legelőször elő, mert hát az is kell a magyarnak.

Vetéseinket 2 jó kiadós aranyat csurgató májusi eső rendbe hozta egy kicsit, úgy hogy van köztük szép is, de bizony van olyan is, különösen az őszi közt, mely csak kocsirol szép s ha közelébe megy az ember, elkecsereedik, mert ritkásak, gyomosak s ugyancsak sok dolga akad a gyomláló vasnak. A rozsok általában szépek, az augusztusi vetés szépen kihányta mind a fejét, de nagyon szép, a melyet decemberben is vetettünk, már pedig azt mondják, hogy a rozsnak muszáj még az ősz folyamán megbokrosodnia, különben nem igen tölti meg a zsákot. Majd meglátjuk! A tavaszi kalászosok szépen takarják a táblát, a répát is kapalgatjuk, tengeri is van már jól kikelve s várja a kapát, de van bizony még vetetlen is nehány holdacska. Most pedig pár szót a herésekről. Hát ritkák biz azok, de sokkal sűrűbbek, mint hittük, mert sok sarjadzott közibe a meglévő bokroknak s ha nagy termést nem is várunk, kár volna kiszántani őket annyival inkább, mert mi magra is dolgozunk. Mostanában sokat irnak az amerikai lóhere magterménykeményítő Denis-féle gépről, melyről eszembe jut, mikor gyerekkorunkban egy jó éles kefének ütögettük kezünk fejét s aztán forgattuk, hogy szerzenjen ki a kis vér a kefe nyomán. Furcsa szerszám lehet nagyon ez a taligára szerelt függélyes mozgást végző óriáskefe s bizony drága is, még pedig annyira, hogy sokszor megnéztem, a mig megvenném, annyival inkább, mert dacára a sok egérnek, gondolom, maradt egynehány fészeknyi poszméh s elvégzik ők a dolgukat becsületesen és ingyen, csak a rengeteg sok á pion meg ne

TÁRCZA.

Mozgóképek a gazdanapokról.

Írta: Buzzi Géza Félix.

I.

Már oly rég volt, hogy utoljára mozgóképeket publikáltunk. 1907-ben volt. Kinálkozik az alkalom. A gazdakongresszusról egyet-mást bemutatunk. Fehér Zoltán szerkesztő kollegánk és segítő társunk elmondja majd az ő impresszióit a látottak és hallottak felett, hát mi sem természetesebb, minthogy mindketten ki-ki az övét elmondja.

A gazdák nagyhete a gazdák ünnepe.

Megjelenik azon a földművelésügyi miniszter is törzskarával, elmondja az elmondandóit és elhallgatja az elhallgatandókat. Elmondotta, hogy programját ugyanazon nap délelőttjén fogja a parlamentben kifejteni, elhallgatta, hogy a mezőgazdasági érdekképviselet a mezőgazdasági kamarák létesítését ellenzi, mert nem idő-

leges. Előbb a megyeházák termeit kell megtölteni mezőgazdasági ügyekkel és kérdésekkel és azután lehet e tárgyról csicseregni. Különben több szempontból bírálandó el ezen kérdés. Nem arra czéloz a miniszter, valjon politikai tultengést a mezőgazdasági kamarák nem idéznek-e elő a gazdátársadalom részéről, a mi korántsem volna hiba és valjon jónak bizonyul-e a még elődje alatt elkészített és most kiegészített, kijavított törvényjavaslat, mennyi ujjabb terhet ró az önmegadózattással a gazdákra. Ez ugyan nem csekély és az általános megadózattás szempontjából is tekintetbe veendő és végül milyen nagy az a teher, a mit az érdekképviselet fejében az államra hárítanak? Röviden, hiányzanak a megfelelő eszközök.

Csak a legmarkánsabb részeket jelöljük meg.

A miniszteri exposé egy másik igen kimagasló része volt az, hogy a miniszter nem a hitelszövetkezetekben és a mostani formájukban élő fogyasztási szövetkezetekben látja a jövőt, hanem a produktív tenyésztési, gözeke, stb. szövetkezetekben. Ezt aláírjuk, ugyszintén azt is, hogy a szakképviseletet is reformálni kell, mert a miniszterium tisztí karának intelligenciája

ezzel fokozódik, látköre és nyelvismerete kibővül és a kiküldöttek egyebet is látnak, a mit — az iroda szűk falai között aligha tapasztalhatnak.

A megyénkinti gazdasági felügyelőségekre szükség van. Ezt belátjuk, de nézetünk az, hogy a szervezetet reformálni kell. A felügyelőségek máris tulterheltek. Most nagyobb hatáskört kapnak, mintha pusztán csak az állattenyésztés ügyeivel foglalkoznának, mely a szarvasmarhatenyésztésben, és több egyében tapasztalható rossz irányban merül ki. Csak ha a gazdasági felügyelők mellé ügyes segédfelügyelők osztatnak be és gyakornokok, a kik a felügyelői vizsgákat 2—3 év mulva leteszik és a gazdasági kvalifikáción kívül az állatorvosival is bírnak mint p. o. Bajorországban, akkor fog a gazdátársadalom irántuk nagyobb bizalommal viseltetni. Legjobb felügyelőink állatorvosi diplomával is rendelkeznek. Fedi ez azon éveken át hangoztatott nézeteinket, hogy az ember mindenhez nem érthet, pláne ha kiküldetésekkel és aktamunkákkal túl van halmozva és időhiány miatt tovább sem képezheti magát. Nehézmenyeztük a termésbecslés odacsatolását e felügyelőségekhez, de a kívánt segédzemélyzet és eszközök

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hírneves füstös-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszer úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szén fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest.
Telefon 91-21. Telefon 91-21.

hiusitaná a magtermést, mert nagy igaza van Németh Bélának, a Köztelek 1911. évf. 36. számában „A lóheremegtermékenyítő gépről” című cikkében, hogy az á pionok teszik számos esetben lehetetlenné a lóheremag termését. Tavaly például 150 k. hold magherék gyönyörűen állott, de annyi volt az á pion, hogy csak 50 kgos termésünk volt kat holdanként, pedig nálunk nem éppen fehér holló a 1½—2 q ás termés sem, sőt tudok egy esetet 3¾ q átlag termésre is, no de igaz, hogy ez csodaszámra ment.

Az á pionok irtására kellene kifundálni valami jó kis gépet, olyan formát, mint a földi bolha irtó taliga, azzal a különbséggel, hogy a taligán a kátrányos vásznon kívül legyen valami kalimpáló készülék, hogy az á pionokat mozgásra, illetőleg serkentse a ragacos vásznonra jutásra. Én közönséges bolhafogó taligával próbálkoztam tavaly; a vászon piros kátránnyal volt bekenve s jó sok fekete á pion látszott rajta megfogodva, de legalább tizszerannyi ott maradt a táblán s látva az eredménytelenséget, félbehagytam, mert ha 10—15-ször járattam volna végig a táblát, hát jól néztem volna ki.

A rajzolás — sajnos — egyáltalában nem mesterségem s éppen ezért csak így írásban próbálom egy kicsit leírni, hogy miképpen gondolom én azt a kalimpáló készülékes á pionfogó taligát s ha megpróbáljuk többen a kivített, hátha úgy sikerül valamelyikünknek, hogy mindnyájan hasznát vesszük: 1. A taliga 2 kereke minél hosszabb tengelyre volna szerelendő, hogy a munkáépe ség nagy legyen. 2. A kerekeket rá kellene rögzíteni a tengelyre, hogy a tengely a kerekekkel együtt forogjon s természetesen a vonó rudat s hámfát *sarnirszerűen* kellene felszerelni, mert különben szánkószerű mozgást végezne a taliga. 3. A kalimpáló szerkezetet képeznek a tengelyre magára erősített *küllő-szerű* facsapok, melyek a taliga vonásakor a tengelylyel és kerékekkel együtt forognának és természetesen olyan hosszúnak kellene lenniök, hogy a here virágát ütögethessék. 4. Maga a fogasszerkezet volna ugyancsak a tengelyre *sarnirszerűen* erősített 2, vagy a szilárdság kedvéért 3 rud végére erősített rendkívül könnyű deszkalap, mely éppen a kalimpáló szerkezet küllői mögött volna és időről-időre á pionok ráragadása céljából be volna kenendő valami alkalmas ragacos anyaggal. 5. Hogy a deszkalap igen le ne sülyedjen, mint a hogy le is

sülyedne, mert hiszen csak sarnirszerűen van megerősítve, volna mögötte, a tartó rudak folytatásaképpen 2, illetőleg 3 csuszató rud, melyeket lehetne úgy csinálni, hogy egy darabból legyenek a tartó ruddal s ez esetben a fogódeszkát lehetne mozgathatóan szerelni a tartó, illetőleg csuszató szerkezetre, a szerint, hogy milyen magas a here. 6. A kalimpáló szerkezet küllőit is lehetne szabályozni kicseréléssel, mert valami más szabályozó készülék erősen komplikálná a dolgot s nem lehetne házilag előállítani.

Mindez csak egy eszme, mely kivitelre vár, s ezért irtam le, hogy azon tisztelt gazdatársaim, kik passzióatú gépkombinálók, tökéletesítsék! Esetleg lehetne úgy is csinálni a taligát, hogy egy a kötöző arató gépek motollájához hasonló szerkezet végezné az ütögetést s egyben a fogást is, mert magát a motolladeszkát kenné be az ember ragacos anyaggal!

Én a magam részéről, majd ha lesz egy kis időm, a kovácsal meg a bognárral megpróbálom valahogyan „kíspekulálni” a dolgot. Kerekül van elég kimustrált ekekerék s ha az igen alacsony volna, akad magasabb is. A talyigákat azért kellene *házilag* és minél olcsóbban előállítani, mert az á pionok rajzasi ideje oly rövid, hogy az alatt ugyancsak neki kellene menni a lóheretáblának több talyigának, mert ha egyszer már lepetéznek, hát nem szedi ki az álcát a gubókból a szent sem.

A luczernások első gyapjába belevágtuk a kaszát, dül is szép rend mögötte még a 10—15 éves táblákon is.

Kopár oldalainkon szépen eredtek az idej fekete és erdei fenyő, meg ákácültetések s van rá reménység, hogy majd valamikor sudár fák borítják a most még sivár oldalakat, melyeknek hozzáférhetőbb helyei nemsokára szép rózsaszínű baltaczimvirágdiszben fognak uszni, de csak ott, a hol régebben vetettünk, mert a tavalyi vetésüt nagy ritkasága miatt ki kellett szántani.

A legelők benépesedtek, kinn kolompol már gulya, ménes, juhnyáj s ha a jó Isten adna koronként egy-egy kis esőt, hát nem siratná meg a jászolt. Május 7-én szedték össze a községi „turmákat” is, mert hogysis őrizhetné mindenki külön néhány darab juhát, miért is összegyűjtik egy turmába, de részesedés a tejben

nem aszerint megy, hogy kinek hány juha van, hanem a szerint, hogy az összegyűjtéskor (befejéskor) ki mennyi tejet fejt juhaitól, melyet nagy precizitással mérnek le, nemcsak úgy liter- meg deciszám, hanem még dióhéj is szerepel mint mérőeszköz. Ilyenformán megtörténik, hogy egy 10 juhos gazda több *fejési rendet* kap, mint egy 15 juhos gazda, miért is igyekeznek mindenki jó fejősjuhokat tartani. Fejési rend alatt értetődik a juhok egyszeri fejése és a próbafejéskor adott össztejből, meg az egyes gazdák juhait által adott tejből állapítják meg hosszú és cifra számításokkal, hogy kinek hány rend jut. Azt hogy ki milyen sorrendbe megy fejni és mikor, sorshuzással dönlítik el. A befejéskor (próbafejés) nyert össztejet elliczítják és árából sőt vesznek a juhok számára.

A kissármási gázforrást most újlag próbálják a föld mélyében eszközlendő tömítéssel elfojtani, már ott is vannak a szükséges masinák.

Mint hallatszik, több helyen is bukkantak furás közben gázra s a báró Kemény József-féle *dévai* gépgyár már üzemébe vette földgáz kihasználó motorok építését, mely szép és praktikus eszméhez szívünkben gratulálhatunk — mi gázforrások közelében lakó gazdák — mert a villanyos központokból úgy látszik semmi sem lesz!

Egy kis csepegős, kiadós jó májusi esőt kívánva, maradok gazdatársi üdvözléttel

Szász Ferencz.

Vasut mentén.

Május hó első hetében jókora darab földet bejártam a déli megyékben, nevezetesen Temes, Torontál, Arad és Csanád vármegyék területein utazgattam. Láttam sok jó vetést, de bizony elég sok és szomorú dolgokat is tapasztaltam.

Kezdjük az elején. Az ősziék nagy része jó, de sok a vízkár. Sok helyütt ugyanis az összegyűlt téli csapadék alatt teljesen kipusztult a buza, de annál inkább megnőtt ott a sok gáz, főleg az aczat. Ide s tova 10 éve utazgatom az ország különböző részeiben, de annyi gyomot, főleg aczatot, mint most, még sohasem láttam.

Azt mondhatnák olvasóim, hogy miért nem aczatolnak. Egyszerűen azért, mert erre még nem volt idejük a gazdáknak. Ha 1—2 napig dolgozhattak is, bizonyos, hogy a harmadik nap

és a kiképzés megadása mellett ezen véleményünk magától elesik. Igaz, hogy a felügyelő beosztása mint referens az alispán mellé, némi degradálás, mert eddig a „főispán helyettese” szerepét játszotta. Náluk a pénz, tehát ők dirigálnak. Csak ne váljanak a nagy hatáskörben a felügyelőségek politikai hivatalokká. A mult erről már nótákat zengett. De eddigelé a szokás a megyékben az volt, hogy a közgazdasági előadó a megyei gazdasági egyesületekből került ki, vagy annak elnöke, alelnöke vagy titkára révén, holott a miniszter terve szerint és már egyes ki nevezései révén látható is, hogy a gazdasági felügyelők lesznek az előadók. Kapnak a megyei gazdasági egyesületek 10 éves átlagos szubvencziókat, de szárnytollaik ez előhaladásban megnyesetnek, megbénítatnak. Tehát kapnak pénzt, de hatáskört nem. Hogyan működjenek? De a legelőügy rekonstrukciója is megbénítatik a felügyelőségek hatáskörének kiterjesztésével. Hjah! egy hajduval és ötezer korona összeggel nem lehet egy megye legelő ügyét rekonstruálni. A mi szerény nézetünk szerint a miniszter máris megkezdte az állami felügyelőségek ügykörének

kiterjesztésével és a közgazdasági előadói tiszttség odaadományozásával a megye államosítását. Pedig a megyét önmagából kell megerősíteni és nem gyengíteni.

A gazdasági egyetem kérdésén a miniszter átsiklott. Hiba volt a gazdasági tanintézeteket akadémiákká tenni, de ha már megvannak, helyes, hogy fejleszteni kell őket, de semmiképpen sem a gazdasági egyetem kihagyásával.

Helyes a lótenyésztés két irányba terelése, a meleg vér ápolása, de a hidegvérűek érvényre juttatása is.

A borrhaktárak megalkotásához csak gratulálni lehet, de felös, hogy az előirányzott összeg, melyet a miniszter kilátásba helyez, kevés lesz. Csak nagy összegek jöhetnek tekintetbe. Hiba nálunk, mint a hogy miniszterünk megjegyze, az, hogy nincs konformis egyöntetű árunk nagyobb mennyiségben. A nélkül pedig nincs export! Aláírjuk.

Több nagy horderejű kérdés kifejtéséről azonban a miniszteri beszéd megfeledezett. Egyike a cselédtörvény revíziójának nagyfontosságú

kérdése. A gazda, a földbirtokos nyög a Darányi-Bartóky alkotta cselédtörvény terhei alatt s ezt revideálni okvetetlenül szükséges. Ólomként nehezedik főleg a középbirtokra, a melyet hiszen a miniszter megmenteni, felsegélyezni akar. Egy másik kérdés a miniszteri hivatalnoki kar inkompatibilitása más és miniszteri szubvencziókkal dicsekvő társulatok tisztségeiben.

Szűk a hely, nem terjeszkedhetünk ki a miniszter minden egyes tételére, de általában konstatáljuk, hogy a programm okos, becsületes, józan és előrelátó volt. Hiányosságai helyre-pótolhatók.

Betekintünk a kongresszuson egy kissé Zselénszky Róbert gróf a tözsdereformról tartott előadásához s azt tapasztaljuk, hogy az előadó, a ki ezen kérdést a legkisebb detailig is minuciózusan ismeri, azt a gazda szemével tanulmányozta.

A határidő-játékkal végezni kell. Ezt a kóros állapotot ki kell irtani. Ausztria, az ő agráriusainak kivételével, mert ezek is a budapesti határ-

A LEGJOBB MAUTHNER ÖDÖN

cs. és Kir. udvari szállító magnagykereskedésében

BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-u. 4. VII., Rottenbiller-u. 33.

Az idej árjegyzék megjelent, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

MAGVAK

egy 15—20 milliméteres eső 2—3 napra megakasztotta a munkát. Az aczat ezalatt vigan nőtt, sőt a már kiaczatolt vetés újra zöldelni kezdett, természetesen az újra növe aczattól.

A tengeri sok helyütt egész sárga színű, sinyli a sok esőt. Sok helyütt azonban a tengeri még ki sem kelt. A korai vetésű répa sokkal gyengébb, mint más évben lenni szokott, egyes helyeken újra vetik a répát.

Jók azonban a legelők és kaszálók, de ezeken is hihetetlen mennyiségű az aczat. Zárt, tömött gyepek között, ahová hiába vetnénk fü- vagy heremagot, az aczat minden vetés nélkül is erősen felütötte fejét. A kaszálókon még csak valahogy megbirkóznak vele, hisz mielőtt magot hozna, a kasza éle elbánik vele, de hogy a közlegelőkön valaki is kiirtaná, kötve hiszem. Itt majd magot érlel és beveti annak a földjét is, a ki esküdt ellensége az aczatnak és tüzzel-vassal irtja azt.

A legelőkről szólva, elmondom a következőket. Egy délvidéki város legelőt létesít az idén, még pedig 100 holdnál nagyobb területen. De a hogy ezt végzi, az méltó a feljegyzésre. A szóban levő terület kisczagák bérlete volt, a kik ott mindenféle növényt termeltek. Megtudták azonban, hogy a folyó évben már nem kapják újra meg, természetesen a múlt év vége felé a gazt sem irtották. Megérlelte ott a gazok tömege magvait, ez elhullott a földre. A város megkezdte az őszi szántást akkor, mikor más ember ekéje már rég pihenőre tért. A város kocsisai, a kik máskor az utcát öntözik és más efélékkel foglalkoznak, szántottak esőben, sárban, hóban, csak kivételesen jó időben. Hogy szántásukat mennyi imádsággal fűszerezték, azt mindenki elképzelheti. Még így sem tudták az egész területet felszántani, a mennyiben január végén ekéjük kifagyott a földből. Eljött a tavasz. Teltek, multak a napok. Máshol vigan ment a munka, csak a város földje pihent. Végre április hó második felében az ősszel meg nem szántott földet fölszántottak, míg az ősszel fölszántott területen tárcsással próbálkoztak kiirtani a rengeteg gaznövényt.

Április hó végén megkezdtek a vetést. A vetés szórva történt hozzáértő és hozzá nem értő munkásokkal. Egyik holdra sok, a másikra kevés vetőmag jutott, de hát kinek jutott volna eszébe a földet holdakra beosztani és minden holdra szépen elszórni az arra szükséges magot. Vetettek heteken át, jó és rossz időben, szélben, esőben.

üzletet megszüntetendőknek vélik, reánehezedik az egész nagy töke erre az országra: az ausztriai és a magyar egyaránt. A gazdának, a népek élni kell, birtoküzemének és adózó képességének követelményeinek így megfelelni nem tud. És mindegyre fűtül a nagytöke. Csak millióit szaporítja. Nem reformálni kell a papiros játékot mint a börze akarja, hanem saját immoralitásában megfojtani. Gratulálunk gróf Zselénskynek javaslatához és előadásához.

Tovább megyünk. Eljutunk Jeszenszky Pál előadásához. Persze belegabalyodunk itt a köztenyésztés össze-vissza kuszált szálaiba. De nem az előadó kuszálta azokat össze, ő csak a már meglevő nyomdokokon tovább szötte a szálakat. Előadásában a minőség fejlesztését is tüzte célul ki, sőt ama rossz magyar Tormay-féle és Monostori által propagált, szóval a „tétényképesség”-gel is élt, de egyebekben a köztenyésztés pium desideriumait adta elő. Előadása után persze többen felszóltak.

Csak azt szeretném tudni, hogy mi lesz abból a legelőből! Május elején fűmagot vetni az alföldi száraz klíma alatt kissé furcsa dolog. Tegyük fel, hogy a mag kikel. Juniusban jön a nagy meleg, az a 2—3 hetes fiatal növény rövid idő alatt tönkremegy, de annál vigabban nő majd a gaz.

Különös dolog az ilyen, de még különösebb az, hogy ezen munkálatokat dirigálja a gazdasági tanácsos, a ki természetesen jogász, közvetlenül végezteti a városi gazda, a ki azelőtt közműves volt, szántanak-vetnek a város kocsisai, akik máskor az utcákat locsolják, fát, szemet stb. fuvaroznak. A gazdálkodást mindenki érti még falun is, miért ne értenék azt egy városban.

Temes- és Torontál megyékben a múlt év őszen dolgozott Kőszegi mótoros talajmivelője. Munkáját nézte 100 és 100 gazda. Érdeklődtem, hogy vettek-e belőle. Mindenhol tagadó választ kaptam. Vagyis: a gépet dicsérik egyesek, a gazdák azonban nem veszik, kell-e ehhez kommentár?!

Ifj. Rösler Károly.

Gazdasági tanfolyamok.

Irta: Stegmüller Mária igazgatónő.

II.

A tanítónői tanfolyamokon kívül azok részére tartattak gazdasági tanfolyamok *baromfi-tenyésztésből, méhészetből és gyümölcsfeldolgozásból.*

Háztartási illetve csupán főzőtanfolyam több helyen létesült és ahol helyesen vezették eredményt is ért el.

Kitűnően van szervezve és vezetve a temesvári felsőleányiskolában működő főzőtanfolyam.

Örömmel tudatom a tisztelt polgári leányiskolai bizottsággal, hogy a nők gazdasági irányú képzését buzgón karolta fel, Serényi Béla földmivelésügyi miniszter ur és rendeletére rövid pár hét alatt állítottuk fel Kecskeméten az ország első vándorháztartási iskoláját. Az új intézmény a város hatósága és közönsége részéről oly lelkes támogatásra talált, hogy a jelentkezők sokaságát fel venni nem lehetett.

A földmivelésügyi miniszter ur terve a próba tanfolyamok sikere esetén a vándorháztartási iskolákat országsszerte elterjeszteni, hogy a leányok a főzést és háztartási munkákat, egészség-tant, gyermekápolást elsajátítsák.

Kecskemét után e távaszon még két alföldi városban lesz tanfolyam.

Szemmáry József Erdély részére üsző nevelőket kér, Ivánka László azt kérde, vajon a tejszövetkezetek szaporítása nem fogja-e a borju nevelést meggyengíteni? Keglevich Gábor gróf azon jó állatok ivadékaiknak levágatását kívánja megtiltatni, melyek a magyar klíma és legelőhöz immár hozzászokott egyedektől származnak. Molnár azt kívánja, mivel a nép, a kisczag, az adozók és államfenntartók zömét képezi, hogy a felsőbb fórumok vigyék le a nép közé eszméiket. Szász István ugynevezett koplalók felállítását kéri, ha már a legelőkkel előbbre nem jutunk. Ujhelyi Imre nézete és ezzel felel is Ivánkának, hogy a tejszövetkezetekkel az állatállomány statisztikailag is kimutatva, szaporodik. De egyúttal a takarmánytermelésre kíván szult fektetni, mely azonban ne csak a gazdatársadalom része legyen. Ugy értettük, hogy a szeszégetés produktumait mint a mütakarmányok nagyobb mérvű használatba vételét kívánja. Benedicty Gyula az üszőborjuk levágatása ellen foglal állást a legelők rekonstrukciója mellett és főleg az ellopkodott legelő területek visszacsatolása érdeké-

ben szólalt fel, a tuberkulózis kötelezővé tételét sürgeti, mellyel a 33%-os reagálás nála 8% és 3%-re esett le, követeli a szájszáj- és körömfájás miatt a román és szerb határ jobb elzáratását. Jeszenszky kifejti, hogy a borjak levágatásánál a fogyasztási adó emelésére gondoltak. De hiszen ez nem volna célhoz vezető. Alig néhány fillérrel drágítja a hus kilóját. A határzár az állatbetegségek ellen sem foganatosítható úgy, mint kellene, a lefejtő gazdaságokat tiltó intézkedések sem elégségesek. Hanem a takarmánytermelést elő kell segíteni. A kormány vetőmag kiosztásról intézkedjék, a mihez és az üszőborju-telepek létesítéséhez valamint a tuberkulinoltás kötelező tételéhez szívesen hozzájárul.

Köztenyésztési nézeteinket olvasóink ismerik, nem fejtjük ezen szakosztály anyagának ismeretése alkalmával újból ki, de lesz még erre a hasontárgyak egyikénél-másikánál alkalom azokkal foglalkozni.

(Folytatjuk.)

A tanítás tárgyai:

A főzés, mosás, vasalás, tisztogatás, varrás és szabás gyakorlatilag.

Elméleti tárgyak. Háztartás és egészségtan, gyermekápolás, konyhakertészet, baromfi-tenyésztés és tejgazdaság.

Az előadások reggel 8—12 és délután 2—6-ig tartanak.

A gyakorlati tanítás csoportokban történik. Minden csoportba 12 leány van beosztva, kik egy tanítónő vezetése mellett dolgoznak.

Reggel 2 leányka a tanítónővel bevásárolja az ebédhez szükséges anyagokat.

Az ebédet főző csoportból két leányka felteríti az asztalt és az asztalnál felszolgál. Mindnyájan együtt étkeznek a két tanítónővel.

Az ételnek ára pontosan ki lesz számítva és elosztva. Egy egy ebéd 40—50 fillérbe kerül, ezt a növendékek naponta fizetik, kivéve a szegényeket.

Az iskola látogatása teljesen ingyenes, tartama most kezdetben hat hét, de később a lehetőség szerint 2—3 óra van tervezve.

Ezen rendes tanfolyam mellett hetenként két délután külön tanfolyamot tartunk cselédlányok és oly nők részére kik máskor nem járhatnak.

Ezek elméletben egy óra egészség-tant hallgatnak, melyben fő suly van fektetve a lakás és táplálkozás egészségi szabályaira, a tisztaságra. 3—6-ig főznek és minden második hét egy délutánján vasalnak.

Az érdeklődés az összes résztvevőknél igen élénk, örömmel főznek, mosnak, figyelemmel hallgatják az előadásokat. Nagy nyereség és jótétemény volna, ha a miniszter ur ő excellenciája ezen vándor iskolákat tényleg szervezné az országban.

A berendezése 3000 koronába kerül.

Fentartásához a város vagy község helyiséggel, fűtőanyaggal és a világítással járul.

Örvendve látjuk tehát hogy hazánkban is megindult immár a külföldön már 10—15 éve folyó mozgalom, a leányoknak hivatásukhoz mért nevelésére. Mindenütt belátták, hogy a legszebb és legalaposabb tudományos képzés sem ér semmit, ha a nő természetes és rendeltetésének megfelelő házas nevelés hiányzik.

Adjunk tehát a mai kor leányainak lehetőleg tökéletes nevelést, vagy magasabb szellemi kultúra mellett igazi bájt és nemességet női kötelességeiknek megértése és hivatásuknak szere-

A lefolyt idény tapasztalatai beigazolták, hogy mégis a

CASE az igazi SZÁNTÓGÉP!

A CASE-gép } csövei **nem** folynak
kazánja **nem** megy tönkre
nincsen tuleröltve.

15 év tapasztalata a CASE járvaszántó gépeket minden más versenyyártmány fölé helyezte.

Vezérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52g.

tete által a helyes utat keresve, csak választanunk kell a sok jó és czélszerű példa között, mely a külföld iskoláiban élénk táru.

Szerény véleményem szerint leghelyesebben vannak szervezve mert gyakorlatiak a belga háztartási és gazdasági iskolák.

Belgiumban van a női gazdasági képzés a legtökéletesebben szervezve. Az elemi iskola első osztályával kezdődik és végig vezeti előbb a gyermekeket később a leányt és asszonyt az egész életen, minden kornak megfelelő tanításban és támogatásban részesíti, betetéli a gazdasasszonykörök működésével.

Belgiumban már a népiskola anyaga is a háztartási képzésre való tekintettel van feldolgozva és fokról-fokra mindvégig bővíve.

A 11—12 éves gyermekeknél már teljesen gyakorlati, amennyiben az iskolában főznek, mosnak, vasalnak.

Brüsszelben a Merino-utcai zárdában az elemi iskolás leánykák zsámolyokon állva főzik az ebédet egy jó öreg apáca vezetése mellett.

A szomszéd teremben kis teknőkben mostak, egy harmadikban régi ruhákból meleg gyermekruhácskákat, czipőcskét, régi harisnyákból gyermek ujjast vartak. A készített tárgyakat testvéreiknek hazavihetik.

Az állam Belgium minden kerületében szervezett vándorháztartási iskolát. Ezek eredetileg tejgazdasági vándor iskolák voltak, az okszerű vaj- és sajtkészítés és a fölözógépek terjesztésére. Ma a tejgazdaság már nem szorul Belgiumban ily nagy mérvű támogatásra és így ezen iskolákat háztartási iskolákká alakították.

Ezen vándor iskolákon kívül Belgiumban több száz állandó háztartási iskola működik, és még folyton állítanak fel újakat, annyira népszerűek.

Gazdasági tanítónőképítő intézet Héverlén van, a felső gazdasági iskolával kapcsolatosan szervezve. Tartama a jelölt előképzettsége szerint 1—2—3 év.

Az állam Bochart-ban tart fenn egy állandó háztartási iskolát, melyben ha tanítónői oklevéllel lép be az illető egy év alatt képesítik gazdasági tanítónővé.

Svájcban is kitünnek a háztartási iskolák és mig Belgiumban nagyrésztük gazdasági irányu, ugy itt tisztán háztartási iskolák.

Kiváló érdemük az egészségtan és gyermekápolás alapos tanítása.

Háztartási tanítónőképzők vannak Friburgban, Zürichben és Bernben.

Hazánkban a nők jelenlegi gazdasági képzésére fennálló intézményeket tekintetbe véve, azon meggyőződésre jutunk, hogy a továbbfejlesztésnek a tanítónőképzőkből kell kiindulni.

Első sorban is gazdasági szellemben nevelt tanítónőkre van szükség, kik a jövőben szintén így neveljék tanítványaikat.

A tanítónőképzők új tananyaga már számol is az újítással, de eredményt csak akkor fog felmutatni, ha a háztartás és gazdaságtan alaposan képzett szaktanítónők fogják főképen gyakorlatilag tanítani.

Ezen óhajnál pedig kitünnék, hogy a gazda-

sági képzőkből kikerülő tanítónők kevés száma csak igen lassan fogja a szükségét fedezhetni.

Ezért tehát még néhány évig mint kisegítő eszközt a 4 hetes tanfolyamokat kell kibővíteni megtartani de kevesebb állattenyésztést, több egészségtant a háztartástannal egybevonva és mellette a házi foglalkozásokat kell gyakorlatilag tanítani.

Igy ha nem is alapos képzést, de legalább értelmet és irányt nyerjenek, melyből kiindulva magukat képezve, dolgozhatnak.

A gazdasági tanítónőképző gyakorlati alapon van szervezve, hiányait az első két éves tanfolyam alatt a tanári testületnek alkalma lesz kiismerni és a végleges szervezeti szabályzat megállapításánál javítani.

Mindenesetre számot kell vetni a tanítónők jövő munkakörébe eső legfontosabb teendőkkal és ezeket kell előtérbe helyezni. A sokoldalú gyakorlati készség alapos elsajátítására a kütüzött két év alig elég.

Befejezésül forró óhajom hogy hazánkban minél több lelkes hivat nyerjen a nők gazdasági irányu képzése és ennek nyomán sok és virágzó intézmény nevelje a leányokat anyákká és gazdasasszonyokká.

Befolyással van-e a kas vagy kaptár alakja és nagysága a méhészet sikerére?

Régente, mikor még a nagy, kiterjedt rét-ségeket nem törték fel, mikor az erdőket nem irtották s — bátran kimondhatjuk — mikor még a fát szerették, a befogott rajt akár egy rossz szita kéregbe is beleüthették, azt is tele hordta. Változtak azonban az idők. A gazdálkodás hovatovább belterjesebbé vált, a kapásnövények termelése mindinkább nagyobb tért hódított magának ugyanilyen mérvben romlott a méhlegelő. Természetes, hogy a változott viszonyok következtében a méhállomány megcsappant s csak azok a méhesládok tudtak fönmaradni, melyek az életfeltételeiknek megfelelő lakással bírtak.

Tudnunk kell, hogy a méhesládok fészke van, mely télen, ha csak a lakás alakja megengedi, gömbalakot ölt, a mi a legmegfelelőbb is, mert ennek a legkisebb fölülete az összes mértani testek között s így ennek a melegítése tehát a legolcsóbb, mert ebből illan el a legkevesebb hő.

Ha azt is tekintetbe vesszük, hogy a méhek a hőt csakis mézfogyasztás árán képesek előállítani, ugy könnyen megértjük a gömbalaku fészkek előnyös voltát. Tapasztalati tény, hogy csakis abban a kaptárban telet jól a méh, a melyben megvan a lehetőség arra, hogy a fészkek gömbalakot vehessen föl. A méheslád felülről lefelé fejlődik és sohasem megfordítva. Tehát csakis olyan kaptár felel meg a czélnek, melyben ez lehetséges. Egyik fő hátránya az országos egyesület kaptárának éppen, hogy ott ezt figyelmen kívül hagyva, a fészkek fölé helyezik a mézkamrát s a méhesládot kényszerhelyzetbe, természetellenes működésre szorítják. De meg is látszik az eredményen.

Minél nagyobb a kas vagy kaptár, annál kevésbé hajlandók benne a méhek a rajzásra és megfordítva. Ha tehát rajoztatni akarunk, ugy valamivel kisebb kasokat vehetünk, de ne esünk e részben se túlzásba. Leginkább megfelel az olyan rajoztató kas, mely 40—50 literes és legalább 30 cm. széles.

Építetés czéljaira jobban megfelelnek az álló kaptárak, mig ellenben a fekvő kaptárak jobban mészelnék, mert ebben nem terjeszkedhetik túl a fészkek.

A kasok alakja tekintetében első helyen állnak a henger alakúak, domboru tetővel, (a lapos tető ugyanis a méz sulya alatt lehorpad); legrosszabbak a kup és czukorsüveg alakú kasok és kaptárak, mert ebben a méhek aránytalanul sok heresejtet építenek.

Mint említettem, a nagyobb kaptárokból kevésbé hajlandók a méhek a rajzásra. Ezeket használjuk hát méznyerés czéljából. Mindenestre szükséges, hogy a kaptár olyan nagy legyen, hogy a méheslád egész évi élme és a méhészt fátadságának gyümölcse elférjen benne. Mert mézért méhészkedünk.

Balogh Bálint.

KÖNYVISMERTETÉS.

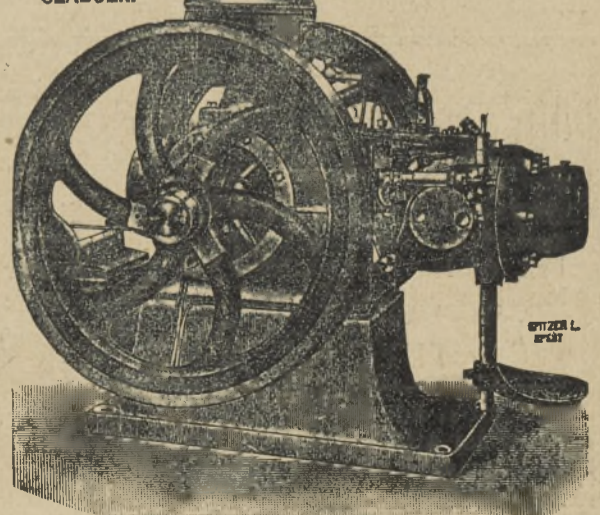
Csikvármegye közgazdasági állapotairól. Irta T. Nagy Imre csikvármegyei közgazdasági előadó. 20 évi tapasztalatait írta össze szerző zamatos magyar nyelvvel igazi őszinteséggel, mely nem tűr megalkuvást, hanem oda sujt, a hová akar s nem fél, hogy betörök a feje. Nem hadonász frázisokkal, hanem szivből szól a szivhez s a székely nép boldogulásának keréktörőjeként sokszor s valjuk meg teljes joggal — az uralkodó törvényeket hozza fel. Vasutakat, olcsóbb tarifákat, textilipari gyártelepeket, erdei famunkát s főleg erkölcsi nevelést kér a jobb sorsra érdemes népnek, hogy itthon maradván is tisztességesen meg tudjon élni s ne kelljen a messzeségbe menni kenyeret keresni. A népiskolák megtoldását ajánlja a földmívelést tanító osztályokkal, melyek az igazi földmivessziskolák lennének, nem mint a mostani ugynevezett földmivessziskolák, melyek nem kisbirtokosok nevelésére, hanem uradalmi előjáró cselédek (divatos czimkórságból gazdasági altisztek) oktatásával foglalkoznak ugyszólván kizárólag. Teljesen osztjuk mindenben, de különösen e tárgybeli nézeteit a szerzőnek s ha a mostani kézirat-halmazból kissé kieviczkéltünk, (szives engedelmét birván) egy érdekes fejezetet fogunk közölni ezen minden magyar embert érdeklő könyvből, melynek megszerzését melegen ajánljuk olvasóinknak. (Ára 2 kor.)

Kukoriczaterméseink fokozása. Irta Ábrai Lajos. Megjelent a „Patria“ részvénytársaság kiadásában, Budapest, IX., Üllői ut 25. Ára 1 korona. Szerző a szokásos bevezetés helyett „előszót“ írt a könyvhez, a melyben főbb vonásokban vizsgálja az amerikai gazdálkodás irányát és méreteit, hogy hitet és bizalmat keltsen a kisgazdáknak egy jobb jövő iránt, a melyet csakis gazdatársadalmi szervezkedéssel és tömörüléssel lehet majd elérni. A szorosabban vett tárgyi részben külön-külön fejtegeti és magyarázza a kukoriczának mindama jó tulajdonságait, a melyeket a termelésnél feltétlenül ismerni kell és figyelembe venni. Legbővebben foglalkozik a kukoriczának trágyaigényével és vízszükségletével. Számszerű adatokkal rámutat a helytelen trágyakezelésből származó sok millió veszteségeinkre és kapcsolatosan pozitív javaslatot tesz arra nézve is, hogyan lehetne a népet a fekáliák értékesítésére a legtermészetesebb uton rávenni. Sőt utmutatást ad a kisebb mennyiségben házilag előállítható mütrágya készítésére is. A kukoricza nagy vízszükségletét használta fel a szerző a Campbell-féle elmélet, idevágó részeinek megvilágítására, különösen pedig a talaj hajcsövességének a megértésére. Az amerikai rendszerű bokros művelés nagy hasznát a kukoricza ama tulajdonságával magyarázza meg, hogy a kölesönös megtermékenyítés minőségjavulást, az önbeporzás ellenben satnyulást idéz elő. Az apróbb jelentőségű utmutatások után állást foglal a szerző a természetű fajta megválasztása tekintetében. A több esővet termő tövel szemben elsőbbséget ad az

BOLINDER nyersolajmotorok nyersolajlokomobílok

szabó emil és társa oszák
Budapest, VI. Teréz-körut 46/L. G.

Sürgönczim: Telefon: 76—48
SZABÓÉK. 132—50.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek első sorozata folyó évi
július hó 12-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjüldemények ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

egy csövet, de azon sok szemet termő tőnek. Hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a közösen kiválasztott fajta az elfajzás elkerülése végett nagy körzetekben másfajta kizárásával természetessék.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Tenyészbikák jármazása.*

Mikor lehet a tenyésztésre avagy eladásra szánt növendékbikákat járomba fogni s mily munkára legcélszerűbb ez állatokat alkalmazni, hogy idő előtt el ne lustuljanak, el ne nehezedjenek s már a tenyésztésbe beosztott bikákat is használhatjuk-e igában s mily módon? E lapok hasábjain választ kér egy *Olvadó.*

Kérdés. *Szőlőpermetezés.*

Kérem e lapok hasábjain velem tudatni, vajon a 2. ik permetezésre elegendő-e az 1%-os bordói lé vagy már 1½%-os használandó feltételül? *F. F.*

Kérdés. *Igaz-e, hogy ha sok virág van az akáczon, jó lesz a babtermés?*

Vidékünkön azt mondja a paraszt, ha gazdagon virágozik az akácza, jó lesz a paszulytermés. Van-e valami igaz ezen állításban? *F. M.*

Kérdés. *Tűzkár elleni védekezés.*

Kifizeti-e magát a tűzveszély kisebbítése céljából az istállók világítását az eddigi petróleumlámpák elhagyásával — villamos körtékkel eszközölni ott, hol már úgy is van dynamó a gazdaságban? Igen lekötelezne ki e kérdésre felvilágosítást nyujtana. *Gazda.*

Felelet. *Kifizeti-e magát a csibehur s vajjon nincs-e ennél jobban fizető takarmánynövénye a homoknak?* című kérdésre.

A csibehur, mint igénytelen, rövid tenyészidejű, különösen tejelő marhák számára igen jó minőségű takarmányt szolgáltató növényt, egy időben nagyobb területen termelték homoktalajokon, de egyéb, homoktalajon biztosabban termő és nagyobb termést szolgáltató takarmánynövények, mint a szöszösbükköny és a homoki borsó stb. annak természetesen kisebb területre szoritották. A csibehur ugyanis a talajt erősen igénybe veszi, elnyomoriája és száraz időjárás esetén csak kicsiny termést ad. A csibehurnál tehát ajánlatosabb homoktalajon az őszitakarmányok közül a szöszösbükköny termesztése, mert sem a talajban nem válogató, sem az éghajlat iránt nem érzékeny, még a zord, hótalan telet is jól kibírja. A szöszösbükkönyt, hogy támasztéka legyen, legfeljebb egyharmadrészben rozsossal vagy búzával keverve kell vetni, még pedig miután tavasszal egyrészt zölden etetjük az első két részletet, szeptember elejétől számítva, két heti időközben rozsossal, a harmadik részletet pedig búzával. Kat. holdanként a keverékből 100 kilogrammot kell vetni. Kedvező idő esetén már április közepén, de május első napjaiban rendszeren már kaszálható, a mikor szarvasmarhák részére az első és jóminőségű zöldtakarmányt szolgáltatja. A mit zölden nem tudunk feleltetni, azt zombolyázzuk be; mint ilyen is kitűnő télitakarmánya a szarvasmarháknak. Szénát nehéz belőle készíteni, mert nehezen is szárad és emellett a rajta levő szöszök megszáradva sértik az állat száját s emiatt nem szívesen eszi. Célszerű tehát belőle annyit termesztetni, hogy elegendő első zöldtakarmányt szolgáltatson és zombolyázásra is maradjon elegendő mennyiségben. Igen jó és homoktalajon sikerrel tenyészthető takarmánynövény a homoki borsó, a mely kat. holdanként 100 kg. vetőmagot számítva és legfeljebb egyharmadrészben zabbal keverve úgy zölden, mint szénának készítve (esetleg szintén zombolyázva

is), igen jó takarmányt szolgáltat. Homoktalajon, ott, a hol a közönséges luczerna nem diszlik, ajánlatos a homoki luczernával megpróbálkozni, a mely évenként ugyancsak két kaszálást ad, de 4—5 évig is kitart. Vagy ott van a nyulzapuka, mely sovány homoktalajokon, ha azok vizet átteresztő altalajjal birnak és ha legalább az altalajban van elegendő mész, szintén figyelmet érdemlő takarmánynövény, a mely ugyan csak egy kaszálást ad, de ha csak legeltetés céljából vetjük, 2—3 évig is megél. Hideget, szárazságot jól bírja. Jó crőben lévő homoktalajokon kitűnő szolgálatot tesz a fehérmustár termesztése is, a mely rövid természetidejénél fogva (6—7 hét), augusztus utolján vagy szeptember elején vetve, különösen mint kesei zöldtakarmány tesz kitűnő szolgálatot. Természetesen vehető tavasszal is, április elejétől kezdve, egymásután többször is, de rendszeren csak az első ve és szokott kielégítő termést adni. A mohar ugyan legjobb és legnagyobb termést a homokos vályogtalajon adja, de a homoktalajon is kielégítő termést ad s nagy előnye, hogy a szárazságot igen jól elbírja. Az említett takarmánynövények mellett azonban homoktalajon megfelelő időjárás esetén a kérdéses közönséges csibehur sem hagyandó teljesen figyelmen kívül, mert április hó közepe táján kat. holdanként legalább 30 kg. vetőmaggal elvetve, csapadékos időjárás esetén, május végén kat. holdanként jobb erőben lévő homoktalajon 80, sőt 120 q kitűnő zöld takarmányt és ezenfelül néhány hónapon át jó legelőt is szolgáltat. Száraz időjárás esetén azonban csak gyenge kaszálást és legelőt ad. *Takács Zsigmond.*

Felelet. *A métafák nyesése cz. kérdésre.*

Kérdéstevőnek igaza van, hogy csak a beltelek határvonala fölé nyúló ágakat köteles eltávolítani, de a szomszédnak nincs joga sem a fák árnyékot vető ágai, sem a deszkapalánk miatt kifogást emelni, mert minden birtokos tehet saját területén faival, a mit akar, ebben nem korlátozhatja senki, ugyszinte oly kerítést emelhet, a milyen neki tetszik, lehet ez kö- vagy téglafal, palánk, sövény stb., hát ha oda is épületet emel, akkor még nagyobb lesz az árnyék s légjárás hiánya. Ez a jogi szempont. Egészen más a méltányosságra való tekintet, mert ha a szomszéd szegény s tényleg rá van utalva kertjének jövedelmére, akkor a deszkapalánk helyett egy olcsó sodronykerítést lehetne alkalmazni, melynek költségéhez a károsult is szívesen hozzájárulna s a faárnyék sem lenne oly kárt okozó, pláne, ha majd ősz végén, ha jónak látja kérdéstevő, kissé meg is nyesi a fát. Rossz szomszédtság örök átok, azért, ha ily módon könnyű szerrel ki lehet egyenlíteni a differenciákat, mindenesetre helyesebb eljárás, mint pörre menni. —n.

Felelet. *Lyceum kipusztítása.* című kérdésre.

Valahol olvastam, hogy a lyceumot így pusztítják ki: kivágják vagy ássák jó mélyen lehetőleg tövestől, de hogy a mégis földben maradt gyökerek se hajtsanak ki többet, petróleumot öntenek a lukakba s azt meggyújtják s így kiégetik a hajszálygyökereket is, aztán betemetik a gödröt, jól megtömve a földet. A kivágot lyceumot szinte eltűzelik a mint kellőleg megszáradt s meggyújtható, ezt siettetni úgy lehet, hogy szinte petróleummal leöntjük. Ha netán mégis hajtana ki valahol újból a lyceum azonnal ki kell irtani fenti módon s nem várni vele míg nagyra nő, de a mint a talajból kibujt azonnal kapát neki. Magam ugyan még nem próbáltam lyceum irtást de szaklapban ily eljárást olvastam róla, tessék megpróbálni s igen fogunk örülni, ha a kísérlet eredményét közölni méltóztatik e lap hasábjain. —n.

Felelet. *Szőlő szénkénegezése mibe kerül* című kérdésre.

A szőlő szénkénegezésénél egy négyszögmeter területre kell 24 gr. szénkénege és így egy kat. holdra kerek összegben 140 kgr.

A szénkénege ára a raktárakban métermázsánként 34 korona 20 fillér és így az egy kat. holdra szükséges szénkénege ára 47 korona 88 fillér.

Egy kat. hold szénkénegezéséhez kell nyolc munkás (négy a fecskendőhöz és négy a lyukak betöméséhez) ennek költsége á 2 korona = 16 korona.

Ezen két összeg kitesz 63 korona 88 fillért.

Ezen költséghez még hozzászámítandó a szénkénegefecskendő évi amortizációja (egy fecskendő ára 42—50—60 korona minőség szerint), valamint a trágyázási többletköltség, a szénkénegezett szőlők ugyan s bővebb trágyázásban részesítendőek mint a más módon telepített szőlők.

Megjegyzendő még, hogy szénkénegezzel csak oly szőlőt lehet fenntartani, melynek talaja a szénkénegezésre alkalmas, ez okból a talaj a telepítés előtt szakértővel megvizsgálandó. *Sz.*

Felelet. *A nyulzapuka átvételének megtagadása a bérleten?* című kérdésre.

Ha a mult számban előadott két bérlő propositióm alapján nem birna megállapodásra jutni, az esetben kompromissum bíróságot ajánlok, mely abban nyilvánul, hogy mindkét érdekelt fél megnevez egy-egy bizalmiférfit, szakértő gazdát, ki nekik leginkább konvenial; ezen két szakértő választ egy elnököt, ki kölcsönösen bírja mindkettő bizalmát. Ezek döntenek a vitás kérdésben, mely ítéletbe a feleknek már eleve bele kell nyugodniok. Ez a legolesőbb és legrészrehajlatlanabb eljárás.

Káldy Szücs János.

Felelet. *Jogorvoslatot tévesnek vélt ítélet ellen hol szerezhetünk kéményseprési ügyben?* című kérdésre.

Mult heti válaszom pótlásaként még a következőket ajánlom:

„Miután bérlő és cselédei a bérletet képező gazdaságban lévő lakásokat vették használatba, míg a használat folytán előállott javítások, rongálások, nevezetesen a tüzelés folytán származó korom eltávolítását sem ő saját cselédjeivel nem teljesítette, sem az erre hivatott kéményseprő által teljesített munkadíját, azon kifogással, hogy ezen faktum a szerződésben nem foglaltatik, megtéríteni nem hajlandó, a bíróság erre nem kötelezi azon téves felfogásból indulva ki, mely városokban a házbérleteknél szokásban van, hol tényleg a tulajdonos tartozik fizetni a kéményseprési díjat. De ez nem analóg a mezőgazdasági bérleti szokásokkal, hol nem a lakás, hanem a szántó föld holdja után van a bérleti összeg megállapítva, az épületek csak hozzártározó kellekkeképen szerepelnek; ennélfogva a tulajdonos éppen ilyen jogosultsággal tiltsa meg bérlőnek, hogy a lakásokban akár ő vagy cselédjei tovább tüzeljenek, miután ezen faktum sincs a szerződésben megjelölve. Ha felhívásának nem tesz eleget, a mint hogy nem is tehet, bírói uton kérje s követelje a tüzelés betiltását, mely körülmény után észre fog térni a bíróság is képtelen ítélete tarthatatlansága felett. Kissé fura cselédfogás, de szeget-szeggel, mondja a közmondás is. Ha I-ső fokon elutasítanak, fellebbezze meg s fejtsse ki indokait alaposan, mely után el kell, hogy rendeljék a per tárgyalását, mely ugyan képtelenséget kíván, de épp olyan képtelenségű volt az ítélet is. Fogadjon fiskálist, ki ez alapon sikert is fog elérni.

Káldy Szücs János

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tarlóbuktatásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 98.

HIREK.

A vetések állása a külföldön. (Konzulatusi jelentések.) *Olaszország.* A vetések nagyobbára kielégítően fejlődnek, ugyszintén a szőlők és gyümölcsösök. *Amerikai Egyesült-Államok.* Néhol a szárazság miatt a vetések fejlődésükben visszamaradtak, másutt azonban, hol elegendő csapadék volt, jól gyarapodtak. *Franciaország.* A növényzet részben egyenletlenül és részben rosszul fejlődött. A tavasziak is több helyütt hibásan keltek. A délvidék nagy részében ugy az őszi, mint a tavasziak kielégítően állanak. *Oroszország.* Az őszi vetések Oroszország 18 kormányzóságában kevésbé jól vagy kedvezőtlenül állottak. Kielégítő és részben nagyon kielégítő állást mutattak a vetések 44 kormányzóságban. *Szerbia.* A szerencsésen kitevelt őszi vetések márczius folyamán szép fejlődésnek indultak. A vetések a helyenként mutakozó egérkártól és fagykártól eltekintve, általában kielégítően állanak. *Románia.* A covurlui kerületben az időjárás márczius folyamán a vetésekre általában nem volt kedvező, a borus szeles és hideg idő az őszi vetések fejlődését visszavetette, a tavasziak vetését is késleltette.

A IX. nemzetközi gazdakongresszus. A IX. nemzetközi gazdakongresszust most tartották meg Madridban, *Moret* volt miniszterelnök elnöklésével, fényes ünnepek között. A kongresszus megnyitásánál *Gasset Rafael* földmivelésügyi miniszter elnökölt s ezen az ülésen olvasták fel *Méline* Gyulának, az állandó nemzetközi bizottság elnökének szép beszédét is, a mely a mezőgazdaság minden időszerű nemzetközi vonatkozású kérdéséről felelt. A tanácskozások nyolcz szakosztályban folytak le s hat napon át mintegy ötven előadói javaslatot fogadtak el. A kongresszus zárulásán maga *XIII. Alfonz* király elnökölt, a ki meleg és ékes szavakban köszöntötte a nagy külföldi nemzetek küldötteit, mint a munka, a szaktudás és a nemzetközi béke képviselőit. A záróülés nagy lelkesedéssel fogadta a fiatal király szavait, a ki ezután a spanyol gazdasági egyesület díszokleveleit és érmeit osztotta ki a mult évben legzebb eredményt elért mezőgazdasági szövetkezeteknek. *Moret* elnök, *Canalejas* miniszterelnök és *Lobkowitz* Ferdinánd herczeg szavai után a szakosztályi határozatokat *Montornes* gróf előterjesztése alapján egyhangulag elfogadták, mire a X. kongresszus színhelyéül Brüsszelt jelölték ki. A magyar kormányt *Ottlik* Iván államtitkár képviselte, az előadók sorában pedig *Istvánffy* Gyula dr. egyetemi tanár szerepelt. A nemzetközi gazdakongresszusok előkészítésére hivatott testületbe *Károlyi* Mihály gróft választották be.

A német gazdák Magyarországon. A Deutsche Landwirtschafts Gesellschaft Magyarország mezőgazdasági viszonyait tanulmányozó tagjai kedden reggel megérkeztek Budapestre. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nevében *Jeszenszky Pál* fogadta a kiránduló társaságot, a kik délután a löverseny látogatták meg, este pedig *Károlyi* Mihály gróf vendégei voltak. Azután három napra meglátogatták a kishéri és bábolnai birtokokat és méneseket.

Birtokpolitikánk a kecskeméti gazdagylülésen. A Magyar Gazdaszövetségnek június 21-én Kecskeméten tartandó gyülésén a birtokpolitika nagyjelentőségű kérdése kerül tárgyalásra, melyet *Mezőssy* Béla orsz. képviselő fog ismertetni.

Az Osztrákbirodalmi Erdészeti Egyesület magyarországi tanulmányutja. F. év szeptemberében ezen egyesület 50 tagja

Magyarország déli részébe és Horvát-Szlavonország tölgyeseibe tanulmányutat rendez. Utirány: Budapest, Vinkovce, szávamenti tölgyesek, Szabadka, Szeged, vadászerdei erdőéri iskola, deliblati homok, Kazánszoros, Orsova, Herkulesfürdő, hol a vándorgyűlés tartatik.

Keszthelyi gazdászok találkozója. Tisztelettel felhívom mindazon társaimat, kik a keszthelyi gazdasági akadémiát 1901. évben végezték, hogy folyó évi június hó 4-én Keszthelyen leendő találkozás céljából czimüket és részvételi szándékukat az alanti czimre közölni sziveskedjenek. Gállos Aladár gazdasági tanár Pécsvárad.

Kassai gazdászok tíz éves találkozója. Felkér m azon iskolatársaimat, kik a kassai m. kir. gazdasági tanintézetet velem együtt az 1901-ik évben végezték, hogy tett fogadalmunkhoz képest, f. évi jun. hó 5-én, reggel 8 órakor, Kassán, a gazdasági akadémiában megjelenni, s a találkozóra leendő eljövételükről, a meg nem jelenők pedig elmaradásuk okáról legkésőbb május hó 25-ig engem értesíteni sziveskedjenek, Főríz Sámuel urad. intéző, Sarkad, Biharmegye.

A szőlősgazdák tanulmányuton. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének tagjai Zselénski Róbert gróf elnök, majd Bernáth Béla orsz. képviselő alelnök vezetésével két napos tanulmányuton vettek részt. Első napon megtekintették a gyöngyösi forgalmi bank hevesesányi 300 holdas szőlőtelepét és legnagyobb szabású préházát. Másnap a Visonta-szőlőtelep gazdaságát, a Gyöngyös-Visontai bortermelők pinczeszövetkezet pinczeit, a mátrahegyaljai új szőlőtelepet és a Gyöngyösolymosi kisgazdák pinczeegyletét keresték fel.

Szőlőfelújítási kölcsönök és az Agrárbank. A szőlőfelújítási kölcsönök engedélyezését, a mely üzletágat az Agrárbank törvény alapján folytatta s a mely kölcsönök telekkönyvi rangsorban a zálogleveles kölcsönöket is megelőzték, a bank folyó év elején a törvény rendelkezései alapján beszüntette. Hétezerrel több ily kölcsönt folyósított az Agrárbank és egy kis részük lebonyolítása még folyamatban van. Az Agrárbank ez üzletág megszüntével a jelzálogos kölcsönök engedélyezését fogja élénkebben kultiválni.

Kertészeti intézményeink tanulmányozása. *Portele* Károly udvari tanácsos, az osztrák földmivelésügyi kormány szakosztályi főnöke, a magyar borászati, kertészeti és selyemtenyésztési intézmények tanulmányozására Budapestre érkezett. Mindenekelőtt a budapesti kertészeti tanintézetet és az Erzsébet királynégyümölcsöstelepet, majd a középponti vásárcsarnokot tekintette meg. Meglátogatta a budafoki pinczemeszteri iskolát, azután a bajai kertészsegédi szakiskolát és a szekszárdi selyembeváltó főtelepet, valamint ugyanott a tojástenyésztőintézetet nézi meg. A tanulmányut végső állomása Kecskemét lesz, a hol megtekinti a hajnali gyümölcs- és zöldségpiacot s egy-egy nagyobb telepen is látogatást tesz.

Szőlőpermetezések. A szőlősgazdákat a mult évi peronosporapuztítás óvatosságra intette s már most tömegesen küldenek be beteges kinézésű szőlőlombozatot a m. kir. Ampelologiai Intézetbe megvizsgálás céljából s aggodva kérdik, hogy peronospora-e az, vagy valami más pusztító betegség jelentkezése. Megnyugtathatjuk szőlősgazdáinkat, hogy a fiatal leveleken, annak felső részén most található dudorok és ezek alatt a levél alján lévő fehéres, szőszös bevonatok egy atkának (*Phytoptus-Eriophyes vitis*) szurásai nyomán keletkeztek, vagyis nem peronosporával van dolgunk, hanem

az Erinosis másképp szőszösödés néven ismert jelenséggel, mely bajt ritkán okoz s ellene nem is igen szoktak védekezni. A peronosporára azonban tovább is figyelemmel kell lenni és a szőlőn a rezes védekezést már most foganatosítani kell 1%-os bordói lével, a második permetezést pedig közvetlen a virágzás előtt vagy után. A szőlő felkötözésével pedig sietni kell, mert a földön fekvő buja hajtásokon hamar fészket ver a peronospora, különösen a mostani nedves idő mellett. Kétes értékű, nem ismert, ki nem próbált új védekező anyagokra ne pazaroljunk, mert ezekkel csak kockáztatjuk a védekezés sikerét és a peronospora már sörét nagyságában leszűreteli a szőlőtermést. A szőlőmoly hernyójának fellépését is figyelni kell, mely gyakran akkora kárt tesz a virágzó fürtökön, mint a peronospora. — *Az Ampelologiai Intézet május hó 18 áról* a következőket közli: Az ország különböző részéből vizsgálatra tömegesen beküldött szőlőlevelek és hajtások egynémelyikén a *Peronospora viticola* de Barry a jól ismert veszedelmes szőlőpusztító gomba felülpte állapotot meg. Világos ebből, hogy a peronospora infectio már néhány nap óta fellépett az országban jelesen: Csongrád, Tolna, Bács, Torontál és Veszprém, Verőce megyék (Slavonia) egyes járásaiban s biztosra lehet venni a tenyészetére kedvező meleg páradus időjárás mellett országszerte fog jelentkezni ott a hol hiányosan vagy éppen nem védekeztek ellene a rezes védekező szerekkel vagy talán a védekezésre nem alkalmas anyagot használtak. Még megjedni nincs okuk a szőlősgazdáknak, mert okszerű védekezéssel a peronospora pusztítást elháríthatjuk de ezt saját érdekükben is foganatosítsák szorgos munkával. Különös gond fordítandó most a fürtök megvédésére és azokat 1% bordói lével való permetezés után még rézkénporozni is kell míg a lomboatnak elég védelmet nyújt a permetezés is. Védő utmutatást a m. kir. Ampelologiai Intézet igazgatósága (Budapest, II. Törökveszdlő, Debrői-ut 15) díjmentesen küld mindazoknak, kik egy levelezőlapon ezt kérik.

A Jurenák-féle ekék mai hirdetésére felhívjuk a t. olvasóink figyelmét.

Ki akar kölcsönt? A ki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olesó törlesztéses kölcsönével segíthet terhen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőket ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segítkezik. Az intézet egyszerű levélre bárkinek szivesen ad felvilágosítást. *Az intézetnek ügynökei nincsenek s azon ügynök, ki ez intézet megbízottjának nevezi magát, visszaélést követ el.*

APRÓK.

A fegyvertulajdonos szavatossága. K. gyáros üzleti útján nadragja hátsó zsebében magával szokta vinni töltött forgópisztolyát. Egy alkalommal, a midőn leszállott egy bérelt kocsiról, a fegyver kiesett zsebéből és ezenközben elsült. A golyó csodálatosképen a bakon

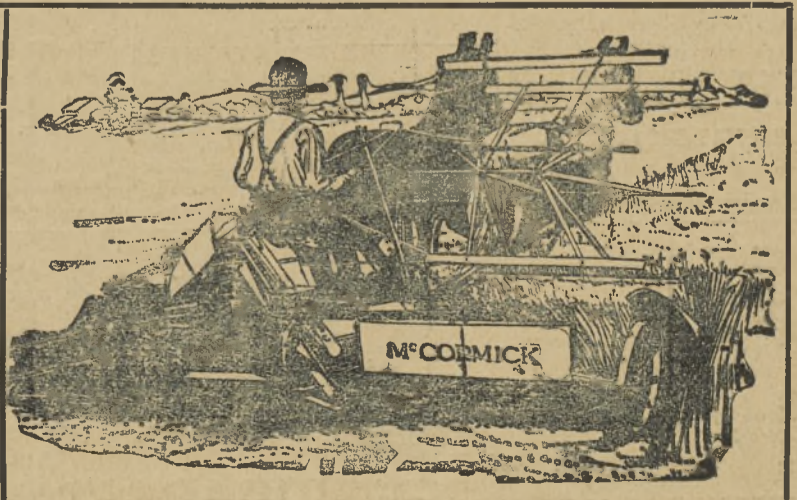
Eredeti amerikai

fűkaszaló, marokrakó és kévekötő-aratógépek

„legjobbak a világon“.

Jutányosan kaphatók a

Mc Cormick Harvesting Machine Company-nál
Budapest, V. ker., Váci-ut 98. sz.

ülő kocsist találta. A bérkocsisszövetkezet, aki a kocsissal szemben szavatossággal tartozott, beperelte K. gyárost és kártérítési igényeit minden fokon megnyerte. A bíróságok egyértelműen vétkes hanyagságnak minősítették, hogy a gyáros egy el nem zárható zsebhen töltött, biztosítóval el nem látott fegyvert viselt magánál. De még akkor is, ha a pisztoly biztosítóval ellátott lett volna, az alperest el kellett volna ítélni, mivel mint fegyverhez értőnek tudnia kellett volna, hogy bár biztosítóval ellátott fegyver is elsülhet annál a nagy rázkódtatásnál fogva, mely a földhöz vágódás következtében előáll, miért is annak viselésénél legmesszebbmenő óvatosságot kellett volna tanusítania.

Rozskávé. A válogatott tiszta rozsszemeket 12 óráig lágy vízben áztatjuk, aztán megszáritjuk és barnára piritjuk, mint a rendes kávé, egy finomra vagdalt keserű mandulát adva hozzá, a mi megjavítja az ízét, aztán kihűtjük. Megdaráljuk a pörkölt szemeket, de valamivel többet veszünk a rendes kávéval. Kellemes íze van és egészséges ital. Lehet néhány szem valódi jávai kávé is hozzákeverni.

Villámcsapás és a fafajták. Általános az a hit, hogy a tölgyfába sokkal többször csap a villám mint a bükkfába. Éppen ezért a nép sohasem menekül zivatar elől tölgy alá. Ezt megerősítik a statisztikai adatok; így egy külföldi kísérleti állomás erdeiben összeirt villámcsapások sorozatában azt találjuk, hogy a beleütött 86 tölgybe, 20 luczfenyőbe és 4 erdei fenyőbe, de bükkfát egyszer sem ért, jóllehet az erdőnek kilenczted részét bükk alkotja.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

S Z E S Z.

A szeszüzletben a forgalom e héten nem volt kielégítő és nagyobb kínálat folytán a szeszárak főleg azonnali és májusi szállításra olcsóbban zárnak.

Elkelt *finomított szesz* nagyban adózva 177—177.50 kor. adózatlanul 58—58.50 kor. míg ellenben a vidékről és másodkézből olcsóbb ajánlatok vannak.

Élesztőszesz adózva 176.50—176.75 kor. kelt el kisebb tételekben.

Denaturált szesz hordóval együtt kötésre 47 kor. kelt és 47—47.50 kor. zárul.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyers

szesz ab termelő állomás nagyban 52.50—53.—kor. kelt el fix árban és 2—2.50 kor. jegyzésen alól. Exkontingens szesz és olcsóbban volt ajánlva.

Bpesten a kontingens nyersszesz ára 54—55 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	177.—177.50 K
Finomított szesz adózatlan	58.—58.50 »
Élesztőszesz adózva	176.50—176.75 »
Élesztőszesz adózatlan	— — — — »
Nyers szesz adózva	175.—175.50 »
Denaturált szesz	47.—47.50 »

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1911. évi május 11-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.) Felhozatott a szokott községekből 140 szekér réti széna, 28 szekér muhar, 11 szekér zsupszalma, 15 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — egyéb takarmány 19 szekér (luczerna és zabosbükönny stb.), 200 zsák szecska.

A forgalom lanyha. Arak q-ként fillérben a következők: Réti széna 500—800, muhar 740—860, zsupszalma 400—500, alomszalma 320—400, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-bükönny 740—840, lóhere —, luczerna 400—600, köles —, sarju —, szalmaszecska 440—520. Összes kocsiszám 215. Összes suly 258,000 kilogramm.

L I S Z T.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.

Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 38.60, 1. sz. lángliszt 37.60, 2. sz. lángliszt 36.60, 3. sz. szemlyliszt (külins.) 35.60, 4. sz. szemlyliszt 34.60, 5. sz. kenyérliszt, feh. 33.00, 6. sz. kenyérliszt 31.60, 7. sz. kenyérliszt, közép 29.80, rozsliszt I. 29.00, rozsliszt II. 27.00, rozsliszt III. —, korpa, finom 12.00, korpa, durva 12.20 K mm. Tengeriliszt —28—28, tengerikása —30—32 K kg.

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

1911. május hó 19-én.

A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma a májusi buza 5 fillérrel, az októberi rozs 1 fillérrel, az októberi zab 2 fillérrel, a májusi tengeri 1 fillérrel javult.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 180 mm. 79 k. 25.80 K, 100 mm. 78 5 k. 25.60 K. 5700 mm. 76.5 k. 25.15 K.

Pestvidéki: 100 mm. 77 k. 24.90 K. 200 mm. 76 k. 24.50 K, 100 mm. 74.5 k. 24.50 K, 100 mm. 7.5 k. 25 K.

Bánsági: 750 mm. 76 k. 24.50 K.

Bácskai: 1050 mm 75 k. 24.50 K.

Fejérmegyei: 500 mm. 78.5 k. 25.30 K, 200 mm. 78 k. 24.70 K.

Felsőmagyar: 100 mm. 78 k. 24.70 K, 100 mm. 77 k. 24.50 K.

Rozs. 300 mm. 18.30 K 200 mm. 18.25 K, 100 mm. 18.20 K 100 mm. 18.20 K, 100 mm. 18.40 K 150 mm. 18.30 K. 100 mm, 18.10 K, keverékes, kpf.

Tengeri. 850 mm. 12.80 K kocsiára.

Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza májusra	.. . .	24.70 K
Buza októberre	.. . .	22.70 »
Rozs októberre	.. . .	18.82 »
Zab októberre	.. . .	15.28 »
Tengeri májusra 1911-re	.. . .	12.88 »
Tengeri júliusra	.. . .	13.18 »

Készaru-tőzsde 1911. május hó 19-én.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:				
Tiszavidéki	75	—	79	25.35
"	76	24.50	80	25.40
"	77	24.66	81	—
"	78	25.05	82	—
Fehérmegyei	75	—	79	25.20
"	76	24.30	80	25.10
"	77	24.55	81	—
"	78	24.75	82	—
Pestvidéki	75	—	79	25.10
"	76	24.45	80	25.15
"	77	24.55	81	—
"	78	25.85	82	—
Bánsági	75	—	79	25.15
"	76	24.25	80	—
"	77	24.55	81	—
"	78	24.95	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	24.50	80	—
"	77	24.65	81	—
"	78	25.05	82	—
Rozs elsőrendű új				18.45
" középminőségű (új)				18.25
Árpa takarmányárú, elsőrendű				16.80
" másodrendű				16.20
Köles				19.70
Zab elsőrendű (új)				19.90
" középminőségű (új)				12.70
Tengeri belföldi új				—
" román v. bolgár				—
Repcekaposztia				—

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**

Felölös szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Társ szerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

1911. Pekingi kacsák. 1911.

Nincs koczkázat, élő megérkezés garantálva.

10 napos kora ... 1.50 korona

4 hetes ... 3.—

Csomagolás önköltségen, szigoruan pontos kiszolgálás. Keltető tojás, 80% kikelése garantálva, darabja —.50 kor. Új, modern telep. **Wache Alajos és Társai, Beled, Sopron megye.**

Elsőrendű magyarfajú

Erdélyi jármosökrök,

ugyszintén 1 és 2 éves magyarfajú

Erdélyi

ökörborjuk

minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál

Szamosujvárt.

(Szolnok-Doboka megye.)

VALÓ.

di francia különlegességek (gummi és hálhólyag, ugyszintén összes női óvszerek) F. Berguerand fils leghirnevebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhető.

Polgár Sándornál

Budapest, VII., Erzsébet-körut 50.

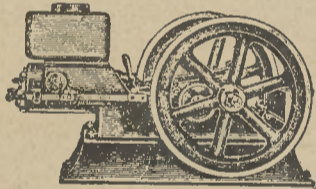
Részletes képes árjegyzék ingyen. Ezen hirdetés beküldésé esetén 15% engedmény. Kivágatott a »Gazdasági Lapok«-ból

Azonnal szállítható

kipróbált kitérő járású, 35 tényleges lóerejű, álló típusú **BOLINDER** nyersolaj-motor. készletben Budapesten, Schwarcz József és Társa cézegnél, VI., Váci-körut 53.

Szalmasajtoló,

kevésbé használt állapotban, igen előnyös árban eladásra ajánlatik **Szücs Ödön,** Budapest, VI., Nagymező-utca 66., czég által.

Waterloo benzine motor

eredetű amerikai

2 HP compl.	—	K 1200.—
4 HP	—	K 2000.—
6 HP	—	K 2900.—
8 HP	—	K 3800.—
12 HP	—	K 5200.—

bérmintve bármely magyarországi állomásig, beleértve a csővezeték és szerelés. — **Dénes B. Budapest, V., Lipót-körut 15.** Készpénzfizetésnél 10% scontó. **Kereskedők** magas engedményt élveznek. — **riegyzék ingyen** és bérmintesen.

Győri első fajbaromtitenyésztő-és hizlaló-telep

(Wache Alajos utóda) **Győr** szépségre és tenyésztőképességre kiváló gondnal nevelt tiszta fajtörzseiből szállít:

Óriási pekingi kacsoját darabonként 50 fillér.

Tyuk-fajaiból tojást darabonként 40 fillér.

Májustól kezdve fiatal állatokat. Árak ab Győr. Törésmentes csomagolás. 75% termékenység.

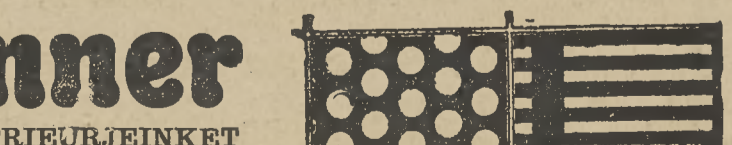
Gróf Nákó Sándor

Ő Nagyméltósága jószágigazgatósága egy **1000—2000 holdas, szarvasmarha-legeltetésre és szénatermelésre alkalmas birtokot kíván bérbe venni.** Krassó-Szörény, Arad- vagy Hunyad megyében fekvő birtokok előnyben részesülnek. Ajánlatok az uradalmi jószágigazgatósághoz, Nagyszentmiklós (Torontál megye) czimzendők.

Mezőgazdáknak ritka alkalom!!!

Nyilvános árverésen vett 90 drb 7, 8 és 10 számú **Jurenák**-féle szabadalmazott és az óbudai hajógyárban készült új vaskék teljesen felszerelve, egyenként vagy tömegesen a rendes ár csaknem feléért azonnal eladó.

Rendelhető: **Ullman Béni-nél, Budapest, VI., Nagymező-utca 26. III/16.**

TÖREKROSTÁK és minden fajta **LEMEZROSTA** gőzoséplő-gépek számára.

Ajánljuk **TRIEURJEINKET** és **OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET** gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

Stahel és Lenner

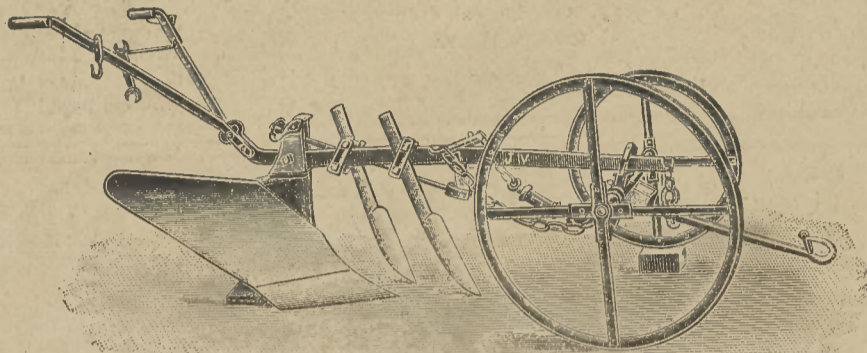
Trieur- és lemezlyukasztó-gyár BUDAPEST.

VI., Angyalföld, Országbíró-utca 44—46.

JURENÁK-féle eke.

Megrendelhető: Készpénz vagy utánvét mellett, június hó 1-ig Budapest, „Hattyu“-szálloda, később Pestszentlőrincz-nyaraló.

Ára:	7-es,	8-as,	10-es	számunak
	70.—	75.—	80.—	korona
Szánt:	8	10	12	hüvely mélyen
	12	14	16	„ szélesen
Sulya:	83	92	98	kiló

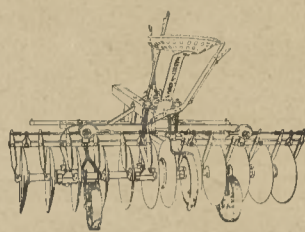
Bármily gyártmányu „Sack-rendszerü“ eke ily rendszerre házilag is künn a gazdaságokban 10 korona szabadalmi díj és 4 korona ár a részlettel együtt, 4–5 óra alatt átalakítható. Ily átalakított ekék kisebb-nagyobb számban már használatban vannak: **Gróf Wenckheim örökösei** (Csorvás), **gróf Almásy Dénes** (Gyulavári, Sarkad, Kétegyháza, Tarnaszánya), **Haraszthy Sándor** (Békéscsaba), **Geist Gyula** (Kondoros), **Klár Sándor** (Sima-puszta), **Korona-uradalom** (Gödöllő), **gróf Wenckheim Dénes** (Vésztő), **Szeőke Kálmán** (Kengyel), **báró Hatvany-Deutsch** (Hatvan), **Pfeiffer István** (Békéscsaba), **Prebeliczay Ödön** (Gizella-major), **Pósa Imre** (Pusztá-Kunhalom), **gróf Dessewffy Aurél** (Büdszentmihály).

Elismerőlevelek rövid kivonata. Pfeiffer István: Csodálatosan szebb, jobb és több munkát végzett. **Aradmegyei gazd. egyesület:** Aránytalanul szebben, jobban és többet dolgozik. **Báró Hatvany-Deutsch** (Hatvan): A legjobb lelkiismerettel ajánlhatjuk. **Várady Szabó János** (Csorvás): Öránként 200 négyszöglet kiszántott. Gratulállok az eredményhez!

Ahol 12–15 db átalakítatik, felhívásra külön, költségmentesen egy db minta elkészítésének megejtésére odautazom.

Egyszerű tartós szerkezet!

Kiváló aczelanyag!

Legujabb rendszerü

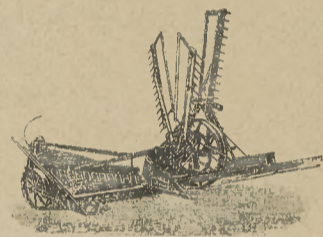
amerikai

TÁRCSÁSBORONÁK.

Fükaszaló, marokrakó és kévekötő
aratógépeink

a legjobbaknak
vannak elismerve

Kivánatra szívesen küldünk
árjegyzéket, költségvetést.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32.

THE JOHNSTON HARVESTER Co. N. Y.

amerikai aratógépgyár készíti a világ legtökéletesebb fükaszalóit, szénagyűjtőit, marokrakó és kévekötő aratógépeit.

Elsőrendü anyag, feltétlenül megbízható szerkezet, csekély vonóerőszükséglet, olcsó árak.

A specziális magyar viszonyokra alkalmazott Johnston aratógépek dől és kuszált gabonákban is jó munkát végeznek.

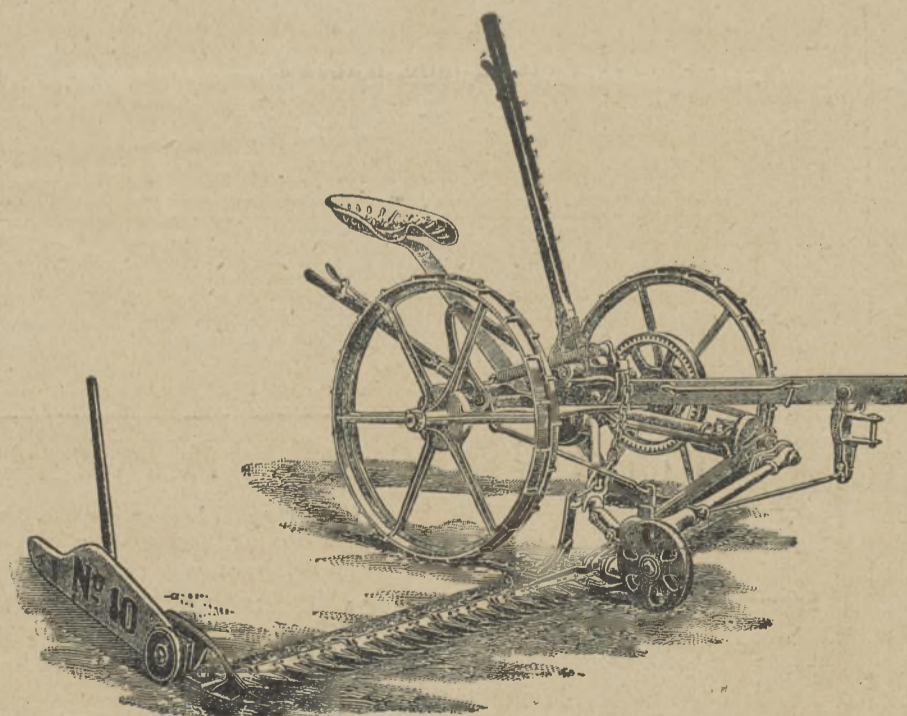
Kérjen árjegyzéket és ajánlatot!

Főraktár

Magyarország, Ausztria és Szerbia részére:

Budapest, VI., Nagymező-utcza 68.

Vezérképviselő: Szücs Zsigmond

Bächer Rudolf—Melichár Ferencz

Haszonbérleti hirdetmény.

A felséges uralkodó család alapítványa ráczkevei uradalomához tartozó „Felsőszunyoghi“ gazdaság 2316 hold 206 □ öl, Pestmegye, vasuti állomás: Kiskunlaczháza, 1912. évi október 1-től 12 évi időtartamra haszonbérbe adatik. Haszonbérleti ajánlatok a beigérendő évi bérösszeg 10⁰/₀-ával 1911. évi július 31-ig alulírott főtisztviséghez nyújtandók be, a hol a bérletre vonatkozó feltételek is megtekinthetők.

Cs. és kir. Uradalmi Főtisztviség
Grassl
cs. és kir. főtisztartó.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítási alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . . . 1,981.360— K
Tartalékok . . . . . 2,401.687-53 „

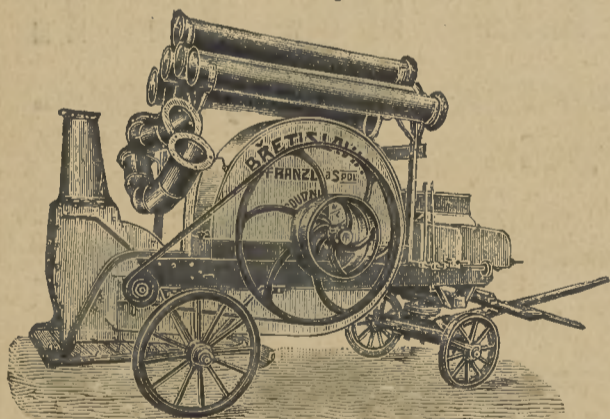
Összesen: 4,383 047-53 K

1901. évi fölösleg	90.349— K	1906. évi fölösleg	39.243-65 „
1902. „ „	59.782-26 „	1907. „ „	41.877-32 „
1903. „ „	109.331-73 „	1908. „ „	81.088-76 „
1904. „ „	72.438-23 „	1909. „ „	106.589-64 „
1905. „ „	61.730-60 „	1910. „ „	120.164-38 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölségéből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfölsége közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1907. 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfölségéből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2,401.687 53 koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Egyedüli osztrák szecskavágógépek

különleges gyár részére, saját szabadalmazott szerkezet szerinti.
Franzl & Comp., Raudnitz a. d. Elbe

Kivitel külföldre. — Árajánlatok díjmentesen.

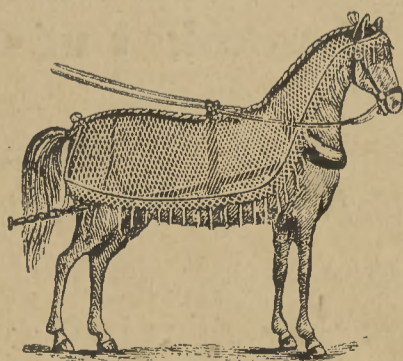
több mint 30 év óta gyártja a legerősebb, a legnagyobb munkaképességű és legjobban bevált

szecskavágókat

kézi-, járgány- és erőhajtásra. — Utólrhetlen a

„Bretslawia“

szecskavágógépeink, mely az eddig használt drága szalmapréseket feleslegessé teszi, mert a cséplőgépéből kimenő összes szalmát nemcsak a szükséges távolságra eltávolítja, a szél által a portól, szegéktől, a szalmát megtisztítja, hanem egy munkában a szecskázást is elvégzi. A szalmapréseket határozottan felülmulja. Nagy megtakarítás munkájában.

Mindenféle
gazdasági kötéláru
nem gyári munka

istráng, kötőfék, marhakötél, rudaló, kender és kóc (csepü), mindenféle hálós és heveder (gurtni), dohányzsineg és zsáksineg,
angol manilla-fonál,

kévekötő, zsák és ponyva

legjobb minőségben, legolcsóbb engros árban a 27 év óta fennálló Bleier és Weisz kötélgyártó cégénél, Budapest, VII., Károly-körut 7. szám szereshető be. Sürgönycim: „Kötélgyártók“ — Telefonszám: 18—67.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900. KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban és versenyistállóban 40 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladásoknál stb. Trainingben nélkülözhetetlen.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid

csak ezen védjeggyel való Védjegy, címke és csomagolás szabadalmazva. 1

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten VI., Király-utca 12. VI., Andrassy-ut 26.

Eredeti „OTTO“ motorok

DIESEL-nyersolajmotorok

Benzinmotorok

Benzinlokomobilok

Teljes cséplőkészletek

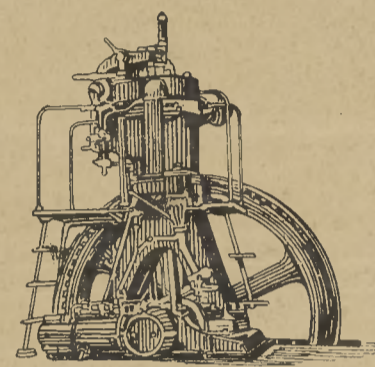
Hűtő- és jéggyártógépek

Langen és Wolf

motorgyár

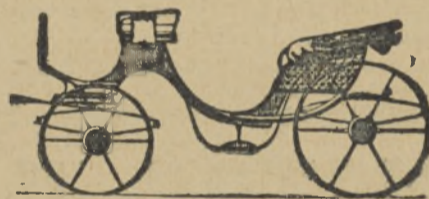
Budapest, VI., Váci-körut 59.

Műhely: IX., Mester-utca 31.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becséreltetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett Ugyancsak mindenféle tüzet és gazdasági kocsik készítése

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

680 kilogramm tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel szakértő bizottság előtt utáncsépeltünk.

Pénzt, időt és munkát takarítanak meg a STERN-féle szab. dobkosár-betétléczczel.

Kérdezősködére ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást:

Bárdos és Brachfeld BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5. sz.

A szőlő trágyázása.

Írta: Ordódy Lajos. — Ára 3 korona. Ajánlott küldéssel 3.45 korona. Utánvétellel küldve 3.65 korona. Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a Gazdasági Lapok kiadóhivatalában, Budapest, IV., Muzeum-körut 7a

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaáru gyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vízmentes ponyvákat gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repceponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótarokkat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kötélárúk, amerikai manillazsineg kölcsön és eladás kartellen kívül.

Gazdasági lótakarók.

Távirat :
NAGELA.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-u. 10.

Telefon :
35—92.

Stevens Ointment

Henry R. STEVENS londoni állatorvos találmánya a legrégebbi és leghathatósabb vörös angol Blister. Állatorvosok hasonló készítmények felett előnyben részesítik, mert bármikor alkalmazva is, sebhelynyomokat nem hagy maga után. Csakis állatorvosi rendeletre adatik ki. Árusításnál kicsinyben egy fél eredeti doboz ára 4 K, egy egész doboz 8 K.

Radian * Dural

A RADIUM azelőtt Radiol név alatt volt ismeretes, melyet a The Radiol & Co cég Londonban gyárt és mely lovak, ebek stb. daganatait eltávolítja. Ecet és vízzel keverve a ló lábak kitűnő erősítője. A Dural, Stevens & Co. gyártmánya Londonban, a legeszményibb pataápoló szer, mely a patáknak szép és fényes kinézetet kölcsönöz, azokat ellentállóbbakká teszi, jobb mint az olaj és zsiradékból készült konzerváló szerek bármelyike és nem törődik el. A velejáró fa-kenőkanállal és az eredeti dobozzal együtt ára kicsinyben 5 K. — Minták, használati utasítások a bizonyítványokkal együtt ingyen küldetnek meg. Vizonteladók és állatorvosok árkedvezményben részesülnek. A monarchia minden nagyobb gyógytárában a szerek kaphatók. Ha nem volnának készletben, forduljon a vezérképviselőséghez: **Richters Adler, Apotheke, Wels, Ober-Österr.** állatorvosi gyógyszerek különlegességi üzlete, Stevens & Co. London 212 Westminster Bridge és Stevens állatorvos tanár gyártmányainak vezérképviselője Ausztria-Magyarországra.

**Préselt
buzaszalmát
és
zabszalmát**
szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban
Ehrenreich Béla
Zombor.

Rudolf Testvérek
Első magyar-osztrák
mechanikai juta-kötélárugyár
LIGETFALU-POZSONY.
Telefon 683. □ □ Telefon 812.
Süvegnyezim: **Rudolf Ligetfalu.**

Különlegességi gyár zsákmadzagban, kéveköteben, szalma- és csomagoló-, kocsli- (Waggon) kötelekben és henteszernákban, valamint mindennemű juta-kötőanyagokban. *****
Nagy szállítóképesség! Olcsó árak

**Amerikai
nagyhozamu
tengeri műveléshez
való
vetőmagvak
és gépek**
nagy választékban
Gróf Teleki Arvéd
uradalmában, posta:
Koncza.

HA ÖN
EGY **GAZDASÁGOS**
ÜZEMBIZTOS =
KIVÁLÓMUNKATELJESÍTMÉNYŰ

MOTOROS CSÉPLŐKÉSZLETET
ELŐNYÖS ÁRAN KEDVEZŐ
FIZETÉSI MÓDOZATOKKAL
TELJESSZAVATOSSÁGGAL
BESZEREZNI ÓHAJTUGY
FORDULJON MEGKERESÉSSEL
SZÜCS ÖDÖN
BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ UTCA 66 SZ. A.
MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI
VÁLLALATHOZ, MELY CÉGFEJLSZÓLTÁSRA ÁRJEGYZÉKET
ÉS KÖLTSEGVETÉST DIJMENTESEN KÜLD MEG.

Nemcsak három nagyságra szabályozható, hanem a legkönnyebb és legtartósabb a legújabb találmányu

pánczél-járom
marhák részére.

Ára páronként, II. szám, szabályozható, közep-nagyságu ökrök részére ... kor. 17.50
Ugyanez erősebb ökrök részére ... 18.50
Nem szabályozható, tehének részére ... 16.—

Nem öntvény!
Megrendelhető:
Nejedlo & Pavlista, Prag VIII.

Tűzálló kaszák minden nagyságban, kézi vasdizlőszerszám, mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítésűek, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótakarók, régi és új esőköpenyegek, halinacsizmák, zöld munkás-zubbonyok, mindenféle uniformisok, livrők férfi-, női- és gyermek-nyergesek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, másoló prések, gyeplőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók. **Wien, IX., Trödlerhalle 105.** Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközölhetik. — Nem alkalmas tárgy kicseréltek. — Az államtisztviselők szállítója. — Kérem ügyelni a 105. számra.

Eladó lokomobilok, alkalmi vétel!

Egy lokomobil, vontatható, 20 P. S. } nagyon jó, használható, helyszűke miatt feltűnő olcsó áron eladók.
Egy lokomobil, vontatható, 6 P. S. }
Egy lokomobil, nem vontatható, 13 P. S. }

Felvilágosítás a következő czimen nyerhető:
Bruckebauanstalt R. Ph. Waagner, Graz.

Egy kézzel

ugyanazon munkát képes egy ember elvégezni a szőlők, gyümölcsösök, dohányültetvények, komló- és burgonya-földek permetezésénél, mint a melyhez ezelőtt két kézre volt szükség — ha a fényes dícsérettel elhalmozott önműködő

"SYPHONIA"

fecskenő használtatik. Ezerszeresen bevált és nélkülözhetetlen **mindennemű növénykárosítók**, levélbetegségek és férgek kiirtására. Ma elvitázhatatlanul a legjobb és legolcsóbb fecskendő. Kérje a 45. számú képes prospektust.

PH. MAYFARTH & COMP. Wien, II., Tabor-Strasse Nr. 71.
650 első díj, arany érem, stb. Képviseelő kerestetik.

Arankamentes
vagy legalább aranka-
mentesíthető

kisarankás
**lóhere- és luczerna-
magot, baltaczimet**

valamint mindenféle egyéb
gazdasági magvakat
vásárol

a legmagasabb áron

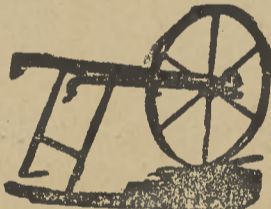
HALDEK

UTÓDA

magnagykereskedése
József főherceg 5 os. és kir. fen-
sége v. udvari szállítója

BUDAPEST
V., Bálvány-utca 6.

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Stadel-Torkos földmérő-taliga
Világhírű szabadalom 18 államban. Kap-
ható Stadel gépgyárában, Győrött

Bérbe

szerelnék venni 2000—
4000 holdas birtokot.
Közelebbi adatok Sándor-
major, Zalaréce, czimen
kéretnek.

A PERONOSPORA ELLEN

idejében permetezzünk

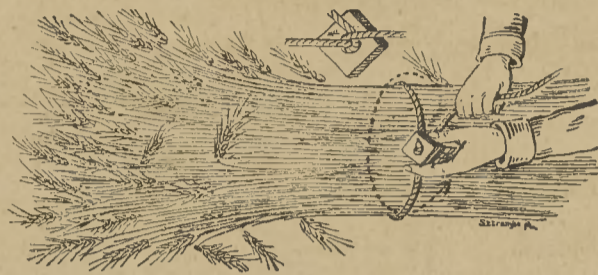
valódi Brixeni Kristály-Azurinnal
mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer, mint a kékkő-mészkeverék.
Kapható mindenütt. — Kérjen ingyen prospektust.

Magyarországi **Molnár M. és Társai**
főraktár:

műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése

Budapest, VI., Gyár-utca 21/g.

Rézkénpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva,
gépolaj, gépszij stb. legolcsóbb beszerzési forrása.

KÉVEKÖTELEKET

□ fácskával, végei kékre vagy vörösre festve,
készít és szállít elsőrendű minőségben,
nagyban és kicsinyben, legolcsóbb áron

HELLE O. kötélárugyár
Pozsony, Eötvös-utca 6.

HERKULES IDOMVASABLAK

Sodronyüveges istállóablak.

Mindennemű kertészeti és gazdasági építkezésekről szakszerű
költségvetésekkel készséggel szolgálunk. Mindennemű vas-
szerkezeti munkálatot elvállal és elkészít: **Farkas és Társa**
vasszerkezeti gyára BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCZA 8. SZ.
Telefon 82-70. Kérjen ingyen árjegyzéket!

HERKULES IDOMVASABLAK

Avenarius Carbolineum

a legjobb faeltartási máz,

35 éven át bevált

Árajánlat stb. díjmentesen

Avenarius-Művek
Ligetfalu (Pozsony).

A permetezés sikerének kulcsa a gyorsaság!

Fele időt és harmadrész permetező oldatot
takarít meg az, aki **HAIZLER-féle**

„TEMPUS” permeszórót

használ. Minden háti permetezőre alkalmazható.
Ára 16.— K. Megrendeléseket elfogad a

„BORÁSZATI LAPOK”

szerkesztősége, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

A MAC LAREN-féle magajáró gőzeke

magyarországi vezér-
képviselő: **Fleischl Samu** cégnél, Budapest, V., Szabadság-tér 16.

Mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen **ELSŐ DÍJ** (állami nagy aranyérem)!

Aranyérem az újzeelandi nemzetközi kiállításon!
A magyar talajviszonyokhoz alkalmazottan tökéletesítve!

Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel!
(Holdankint 5-20—7-65 ker.) Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka!

Átlagos teljesítőképesség eddigi tapasztalatok szerint napi 20-30 hold, szénfogyasztás 50-70 kg. holdanként.

Kerületi képviselők: Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Nagy-
várad, Dunántuli agrárbank és tárházai r.-t. Kaposvár, Ehler Antal és Fia
Győr, Engl Adolf Gyöngyös, Általános Forgalmi Bank Debreczen, Kovács
Soma és Társa Arad, Lederer Leó Zombor, Mayer Lajos Datta, Singer
Zsigmond Nyitra, Weinberger Ferencz Nagykaroly.

Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt fenti vezérképviselőt.

Számos kül- és belföldi elismerő nyilatkozat!

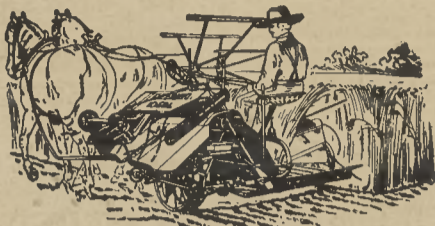
**Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidé-
kéről megtudakolható a fenti vezérképviselőttől.**

Propper Samu

mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körut 52. sz.

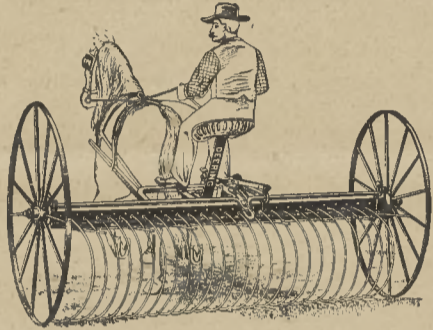
nagy választékban és előnyös áron kaphatók:

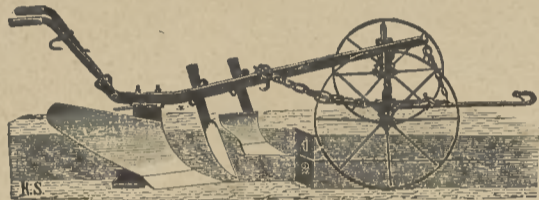
„Deering“-féle kévekető-aratógép.

továbbá a valódi „Sack“-féle ekék, vetőgépek, grubberek, boronák, valamint kitűnő szőlőművelési eszközök, ugyancsak javított eredeti „WESTFALIA“ műtrágyaszórógépek, nemkülönben legkitűnőbb szecsavágó- és répvágógépek, eredeti ame-

Deering-féle eredeti amerikai kévekető-aratógépek, marokrakó-aratógépek, gyűjtőgépek, fűkaszálógépek és tárcsásboronák legkitűnőbb minőségben,

„Deering“-féle gyűjtőgép.

Valódi SACK-fele aczéleke.

szalmakötélfonógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök.

rikai **OHIO** kukoriczaszár-tépőgépek (Schredder), Kayser-féle gabonacentrifugák, „APOLLO“ meszelő- és permetezőgépek,

Ujdonság!

Ujdonság!

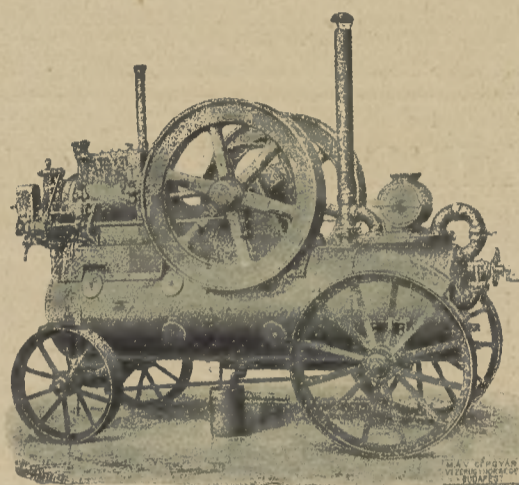
Legujabb szerkezetű cséplőkészlet.

Szabadalmazott

Szivógázlokomobil

golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel.

A legolcsóbb és legbiztosabb üzem.

Tüzelés faszénrel és antracszittal.

Tüzelőanyagfogyasztás óralóerőnként 480 – 500 gramm.

Saját érdekében felkérjük a t. gazdaközönseget, hogy az Államvasutak Gépgyárának ezen legujabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni szíveskedjék.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége
Budapest, V., Váci-körut 32.

44322. számhoz.

Birtok örökkeladási hirdetmény.

A magyar tanulmányi alapnak a Zemplén vármegyei Bodrogkisfalud és Szegilong község határában fekvő mintegy 718.952/1600 erdő- és mintegy 1179. 1152-5/1600 hold mezőgazdasági, összesen tehát mintegy 1898. 504-5/1600 holdas birtokának, az eladási feltételekben részletezett hat tagban, esetleg egy tagban, örökáron való eladása iránt

folyó évi június hó 7-én déli 12 órakor

a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium IX. ügyosztályában (V. ker., Vadász-utca 33.) zárt ajánlatu versenytárgyalás fog tartatni.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel és a bánatpénz letételét igazoló nyugtával ellátott, szabályszerűen kiállított írásbeli zárt ajánlatok, melyek borítékán jelzendő „Ajánlat a bodrogkisfaludi szegilongi birtokra“ legkésőbb a **fentjelzett nap délelőtti 11 órájáig az alulírott miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (V., Hold-u. 16.)** nyújtandók be.

A részletes eladási feltételek ezen miniszterium IX. ügyosztályában, továbbá segédhivatali főigazgatójánál, valamint a bodrogkisfaludi kir. közalapítványi erdőőrnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1911. április hó 25.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Minisztertől.

ALAPITTATOTT 1850-ben.

TELEFON 42-50.

EREDETI

FOWLER-FÉLE GŐZEKÉK

PÁRATLANOK

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemen való takarékoságban

JOHN FOWLER & Co

BUDAPEST-KELENFÖLD

vasutállomással szemben.

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb Kutszivattyuja

az „OMEGA“ LÁNCZKUT

mert rendkívüli sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki felszerelheti.Kérjen felvilágosítást
ingyen és bérmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD, Budapest, VI., Gyár-utca 5. sz.

A legolcsóbb és feltétlenül biztos ellenszere a szőlő peronosporájának a dr. Wagner Jenő és Emil budapesti vegyészeti gyár által előállított

PRO VINO

mely a rézgaliczon kívül közömbösítésre és a tapadás előmozdítására szolgáló anyagokat is tartalmaz.

Üledéket nem képez! A perme ruganyosságánál fogva a szövetek növekedésével lépést tart! A „Pro Vino“ por nem romlik s egyik évről a másikra eltartható!

ÁRA loco Budapest raktár:

50 kg.-os zsákokban kg.-kint 55 fillér.

10 és 5 „ „ „ 58 „

Aki szőlősgazdánk közül még nem használta ezt a szert, tessék kicsinyben kísérletet tenni, hogy a „Pro Vino“ kiválóságáról személyesen meggyőződhessen! — A por megrendelhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Minden gazdaságnak, ipartelepnek, Kastélynak, lakóháznak stb. lehet ma már olcsón saját villamvilágítása és vízvezetéke, melyet modern gépekkel jutányosan létesítünk.

Költségvetés
ingyen és
bérmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki és villamosági vállalat,
Budapest, VI., Gyár-utca 7/a.Racionális
homokértékesítéshez

szállítunk munkaképes gépeket és formákat,

tégla-, ürblokk-, tetőcserep, osztor- és alag-
osóvek gyártására. — Saját modern szorkezetek.

Különlegességi gépgyár:

Dr. GASPARY & Co.,

Markranstädt (Németország.)

84. számú broszúra ingyen.

Az első horvát szalámi, füstölt és zsiradékgyár
M. Gavrilovic Söhne A. G. Petrinja

szállít a legolcsóbb napi áron különféle

szalonnát

füstölve és sózva,

husárakat

szalámit, zsiradékot és mindenféle más árukat a legelőzékenyebb kiszolgálás mellett. Kérjen árjegyzéket.

Sertés-eladások és vétel

legjobban és
legpontosabban
eszköz-
zöltetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ

sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.

(Polgári sertésbérpalota.)

Telefon 97-05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NERVEVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Rausweller Janos

Szegeden

Ca. 60 kár. kisközlagon szab. chronometer- és műóra, kitalálása a remontois ingetráknak stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltnak.

Egy- és többvasu aczélekeket, rét- és szántóföld-boronákat, rugós-fogas porhanyító-eszközöket, tárcsásboronákat, talajtömörítőket, Mosoni Drill és Vera II. vetőgépeket, Lass-féle répakapálókat, Osborne aratógépeket

szállít:

„Kühne“

mezőgazdasági
gépgyár r.-t.
Mosonban.Főraktár: Budapest,
VI., Váci-körút 57/a.